

életi

HIRADÓ

VII. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM

ÁRA: 1,50 Ft.

1963. JANUÁR 4.

Kormányzatunk évről évre jelentős pénz- és anyagi eszközöket biztosít népünk egészségvédelmére. Az MSZMP VIII. kongresszusán a Központi Bizottság beszámolójából többi között kitértek: „A társadalombiztosításban részesülők száma 1959–1962-re 7 millió 200 000-ról — a termelőszövetkezetekbe belépett dolgozó paraszti bevonásával — 9 millió 400 000-re nőtt, s ma már a lakosság 94 százalékára terjed ki.” Egyre növekszik a falusi orvosok száma is. Új orvost kapott a három és fél ezer lakosú alföldi község, Csépa is. Képünkön: az új orvosnő rendelésében éppen egy kisbaba vizsgál.

Csak így tovább!

Kürti Géza elítélt súlyos bűnért ítélték el tizenötévi szabadságvesztésre. Lassan tíz éve már, hogy a szegedi börtönben tölti a büntetését. A lakatosműhelyben dolgozik: a lövasztól a villanyhegesztésig mindenhez ért. A szakértelme nem felületes, bizonyíték rá, hogy a hosszú szabadságvesztés büntetése alatt fegyelmije még nem volt. Ebben a személyi lapján megszámoltuk, tizenöt kedvezmény — levél, csomag, beszélő, stb — szerepel, amit kifogástalan magatartásával, szorgalmával megérdemelt.

Ahogy elnézzük most is serény mozgását, senki se mondaná, hogy Kürti elítélt idestova hatvan éves. Terveit a jövőre, nagyon sok fiatalabb megirigyelhetné, olyan komolyak. Határozott szándéka szabadulása után mezőgazdasági gépalomáson elhelyezkedni, a szabad életben végzett munkáját is törleszteni büneiből, amit lehet.

Beszélgünk a fiatalabbakról, s azokról, akiknek kevesebb a büntetésük, mégsem bírják eltölteni fegyelmi nélkül. Ennek okát így fejtegeti:

— Mindig akadnak képzelgők, meg fecsegők, akik találgatónak, s egyszerre maguk is elhiszik, amit kitalálnak. Sok embernek az agyára megy a sok buta beszéd. Mind többet tud, mint a római pápa, s ha az ember nem ad nekik igazat, képesek kötekedni. En ezeket nem hallgattam, s nem is hallgatom...

Kürti elítéltől hosszú élettapasztalat, józanság beszél. A nehéz éveket fegyellemmel, szorgalmasan töltötte, idős kora ellenére ebből nyert erőt, bizakodást a jövőhöz. Ember tudott maradni; a büntetés nem törte le, a kedvezmények se tették elbizakodottá. Jelenlegi magatartása, helyes életfelfogása is arra enged következtetni, hogy a hatvan éves Kürti Géza a jövőben, büntetése hátralevő részében is fegyelmezetten él és dolgozik majd.

—SZ—

Madarász József — és a traktorosbrigád

Annak van nagyobb szava, aki jobban dolgozik

Vágni lehetett a dohányfüstöt a kelevizi italboltban. A pult melletti sarokban kicsiny vaskályhán piros színű zománczott fazékban forralt bor gőzölgött, melynek székfűszeges, édeskés illata ki-ki szökött még az utcára is. Ritkán nyílt az ajtó, kint itéletidő dühöngött, jeges északi szél szórta a kavargó hópelyheket.

Többségében vattakabátos, olajos kezű, borostás arcú férfi ülte körül a néhány asztalt, közben kártyáztak, biliárdoztak.

Az utat befűtta a hó. Gépkocsink kénytelen volt vesztegelni, míg Böhönye, vagy Marcali irányában megtisztítják az úttestet a méteres hókadályoktól. A falucskában, pontosabban az italboltban ragadtunk. Helyet szorítottak az egyik asztalnál, mint ilyenkor szokás, s azonnymában megindult a beszélgetés.

— Mihelyest alább hagy a szélvihar, hóeke elé fogjuk a traktorokat, utat törünk, s aztán tovább mehetnek — vigasztaltak bennünket asztaltársaink.

— Nem nekünk kellene csinálni ezt a munkát — tette hozzá egy olajosbarna arcú legény, Madarász József —, csakhogy mi nem szeretünk tétlenül ülni.

— Te pedig ültél már eleget... — vágott közbe nevetve egy középkorú bajszos férfi, akit társai Marcinak szólítottak. — Jobb itt, mint Vácott, vagy Szegeden a Csillag-szállóban...

— Ne bántsát már megint Jóska, te, Marci, hisz te is ültél már néhány hónapot — felelték rá többen még a biliárdozók közül is.

— Csak tréfáltam — szólt Marci — s megveregette Jóska vállát, aki cseppet sem jött zavarba. — No meg régen volt az, különben is mi sorstársak voltunk, nekem szabad mondanom.

Jó barátok ők mindannyian

Asztaltársaink látták, hogy érdeklődve figyeljük a szócsatát, azért egyikük, Szabó György, neki kezdett a dolog megmagyarázásához.

— Jó barátok vagyunk mi mindannyian, mind a tizenötön, Jóska kivéve, legalább nyolc éve dolgozunk együtt a Marcali Gépalomás traktoros

brigádjában. Azt mondják rólok, hogy dolgozni nagyon tudunk. Minket tartanak a megye legjobb traktoros brigádjának. Idén tavasztól kezdve a szocialista brigád címért versenyzünk. Ugy hírlík, január végén meg is kapjuk, mert a feltételeknek eddig derekasan megfeleltünk.

— ... a feltételek súlyosak voltak, de nem embertelenek. Noha akkor prüszköltem ellenük — vette át a szót Jóska. — Szobát kerestek számomra, ruhákat kellett vásárolnom, velük kellett kosztolnom, s az italboltba is csak együtt mehettünk. Szabad időnkben még moziba is jártunk, s gyakran összejöttünk egyik-másik traktoros házával. Azóta már tudom értékelni a pénzt, s be is tudom osztani. Jut is marad is. Most például takarékbárrakom a keresetem nagy részét, mert van a faluban egy eladó ház, arra gyűjtök. — És szégyenlősen hozzáteszi: — tudják, nőülmi szeretnék, akad, aki hozzám jönne, rendes, csinos lány. Bár korábban kerültem volna a brigádba — tette hozzá sóhajtvá.

— Nincs bajunk azóta Jóska-val, kijutott a kályuból, egyenes az út előtte — mondják, s bólogatnak hozzá a traktorosok. — Igaz, börtönben volt, de lerótta tartozását, megfizette a tandíjat, amiért letért a becsület útjáról. A börtönben kitanulta a traktorosságot, ami biztos kenyeret jelent számára. Akar is, tud is dolgozni, minket meg csak az érdek, hogy milyen munkát végez. Azzal nem törődünk cigány-e vagy sem, volt-e börtönben vagy sem. Egy biztos, hogy közülünk az utóbbi években senkinek nem volt baja a törvénnyel, és abban is biztosak vagyunk, hogy nem is lesz.

— A mi brigádunkban annak van nagyobb szava, aki jobban dolgozik. Jóska-nak nagy szava van, mert egyike közülünk a legjobbaknak. Ha kell, éjjel-nappal, akár vasárnap is a traktor nyergében találni. Most haragszunk a korán leestetóra, mert hátra van még tíz napi munkánk, 800 hold mélyszántása, de mihelyt az idő engedi, fölszántják a földet.

— A mi brigádunkban annak van nagyobb szava, aki jobban dolgozik. Jóska-nak nagy szava van, mert egyike közülünk a legjobbaknak. Ha kell, éjjel-nappal, akár vasárnap is a traktor nyergében találni. Most haragszunk a korán leestetóra, mert hátra van még tíz napi munkánk, 800 hold mélyszántása, de mihelyt az idő engedi, fölszántják a földet.

— A mi brigádunkban annak van nagyobb szava, aki jobban dolgozik. Jóska-nak nagy szava van, mert egyike közülünk a legjobbaknak. Ha kell, éjjel-nappal, akár vasárnap is a traktor nyergében találni. Most haragszunk a korán leestetóra, mert hátra van még tíz napi munkánk, 800 hold mélyszántása, de mihelyt az idő engedi, fölszántják a földet.

Járhatóvá teszik az utat...

— Maguk meg ne nyugtalankodjanak — fordultak felénk a traktorosok. — Nem kell sokáig itt rostokolniok. Mi sem szeretünk tétlenül ülni. Amint alább hagy a szél, akkor kiássuk a falut a hóból, s ha szükséges, a kocsijuk elé is traktort fogunk. Járhatóvá tesszük az utat a kocsik előtt is, az ember előtt is...

— Cs. A. —

A magunk érdekében...

Nehéz a börtönélet. Magamat okolom. Nem keresek kibúvót, mentséget. Ma már (sajnos, elég későn) tudom és érzem azt, hogy ami oly szép volt életemben, a meghitt otthon, a kedves, akit annyira szeretek — bűncselekményemmel eldobtam magamtól. Börtönben vagyok. Körülöttem emberek élnek, elítéltársaim, akiket a törvény velem együtt büntet — nevel.

Szűk területen közösségben élünk.

Vajon érzi-e mindenki a közösségi élet felelősségének jelentőségét?

Minden, amit teszünk, munkánk, fegyelmezett életkörülményünk javunkat szolgálja. Ebben a közösségi életben egyre növekszik a felelősségérzet, nemcsak önmagunk, hanem a közösség minden tagjával szemben. Ezt a célt szolgálják a gyakori zárkafelelősség-eligazítások, melyek minden esetben célokat tűznek ki valamennyiünk elé. Nem kis mértékben jelentősek azok a feladatok, amelyeket a zárkaközösségek végeznek, melyeknek eredményei nálunk már megmutatkoznak. Hogy mennyire képes egy zárkaközösség, az alábbiakból kitérünk:

Régebben Nagy Miklós elítéllet sok probléma volt. Vitatkozó, izgága természetű; összeférhetlensége, a fegyvelmsértése, fegyelmi büntetést vont maga után. Minden vita úgy fejeződött be Nagy elítélt részéről, hogy „csak velem van mindenki baja”. Önmaga sem hitt már magában, ezt bizonyították a tények. A nevelő úr is beszélt vele, többször láttam az irodaajtó előtt, lehorgasztott fejjel várakozott. Másnap aztán elmondta, hogy „megint hívatlak, mindig velem van a baj”. „Mindenkinek engem mar”, „nem hagyjak nyugodtan”. Pedig tévedett Nagy Miklós! A zárkaközösség is foglalkozott vele.

Nem marta őt senki, csak helyes útra vezették elgondolásaiban és cselekvéseiben egyaránt.

Ma már nincs vele baj! Szorgalmasan dolgozik, csendes, fegyelmezett. Nincs vele vita, megszűnt a „marás”. A zárkaközösség eredményes munkája ez, de hozzájárult ehhez Nagy Miklós is, aki lassan beismerte hibáit, megváltozott.

De akadnak még, akik nehezen értik meg, hogy fellengzős magatartásukkal nemcsak önmaguknak, hanem a közösségnek is ártanak. A közösségi életet jellemezze, hogy többen törődünk társainkkal, óvjuk őket, és magunkat is attól,

hogy cselekményeinkkel ne ártsunk magunknak, a közösségnek.

Segítsük azokat, akik még téves elképzeléseikkel „egyedül” gondolkodnak.

Van rá lehetőség, de ezzel élni is kell. Szabad időnket használjuk ki hasznos dolgokra.

Megindult az iskolai év. Sok zárkában az iskolába járók segítségére várnak. Az iskolázottabb elítéltársak most módot találnak arra, hogy képességeikkel, tudásukkal hozzásegítsenek egy társukat, egy tanulóat a jobb tanulási eredményhez. Akinek ez nem áll módjában, azzal is segít, ha a zárkában tanuló társát nem zavarja. Ugy gondolom, ha a zárkaközösség ezt magukévá teszi, nemcsak fegyvelmezettéjük, de embertársi szeretetükből is vizsgálják fognak.

Magam is vállalom, hogy egy tanulóat az iskolai év alatt segíteni fogok tanulásában.

Hasznossá kell tenni szabad időnket. Mód van erre. Negyed évtől kezdve kaptam engedélyt fizika, kémia, matematika, szakrajz tanulására egyénileg, szabad időmben. Van füzetem, rajztömböm. Tanulok. Terveim vannak. Már úgy készítem jegyzeteimet, hogy azok kifogástalanok legyenek. Közben havonta egy könyvet is van időm elolvasni. Van olyan, aki azt mondja (helytelenül): „nincs erre időm”; „örülök, hogy élek”. Ez téves felfogás. Mióta minden időm foglalt, érzem azt, hogy „Élek!”

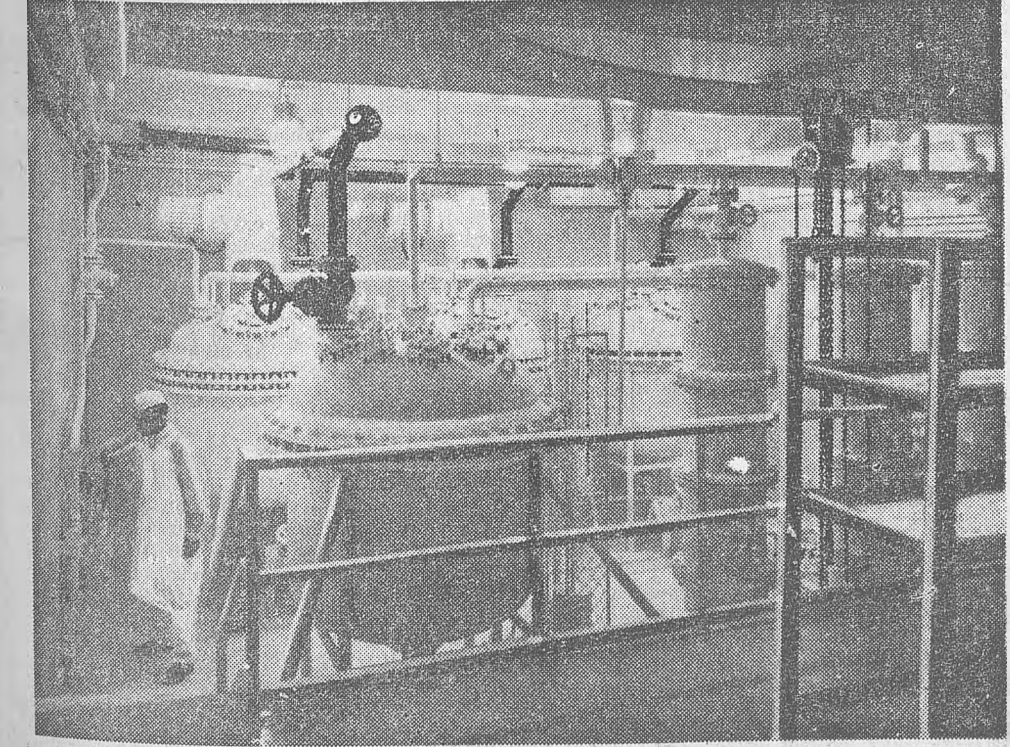
Nem számolom a napokat, nem töprengök. Pedig én is vágyom szabadnak lenni! Gondolok arra is, hogy tanulással szabadulásom után segítségére leszek feleségemnek is, aki a közzgazdasági technikum tanulója. Nekem is vannak terveim, de arra töreksem, hogy azok ne sértsék a törvényeket (melynek súlyát érzem), legyenek értelem szerűek, valóságosak. Magam is megfogadom elítéltársaim jó tanácsát, de a rosszat elvetem!

Igyekszem hasznos tagja lenni közösségünknek.

Hosszú büntetésem alatt nem volt fenytésem. Ezzel az életmóddal készülök a jövő felé. Megfogadom nevelőim tanácsát, mert meggyőződtem róla, hogy mindazok a javamat, a közösségi életünk javát szolgálják.

Bozsányi Rezső elítélt, Vác

Új izotóplaboratórium az ember szolgálatában

A közelmúltban adták át a Bányászati Kutató Intézet új izotóplaboratóriumát. Felállítására, berendezésére tízmillió forintot költöttek. Feladata: a bányászatanál alkalmazható nukleáris módszerek kiértékelése, különös tekintettel a rokoztató bányabiztonságra. Képünkön: az új izotóplaboratórium vízdekaktiváló berendezései láthatók, melyek a rádionukleáris szennyezettségű víz tisztítására szolgálnak.

A feltételes szabadság előfeltételei

A szabadulás utáni ter-
veiről beszélgetek
Nagy Gyula elítélttel. Ar-
ról akarok meggyőződni:
hogyan tanult a büntetés-
ből, tartott-e önvizsgálatot és milyen elképzelései van-
nak. Elmondása alapján szándékai helyesek, azt mu-
tatják, hogy tanult a büntetésből, szorgalmas munkájával,
törvényszéki magatartásával kívánja visszaszerezni az
eljárásból becsületét. A beszélgetés során felsőhajt: „A szá-
badással kapcsolatos elképzeléseimet talán előbb is valóra
váltathatom, mert egy hónap múlva esedékes a feltételes sza-
badásigkezdésemnek a tárgyalása és talán megkapom.”
Megkérdezem: ismeri-e, hogy a törvény milyen felté-
telek teljesítését követeli meg a kedvezmény megadásához.
Kifejti, hogy a kiadott munkát az utasításnak meg-
felelően kell elvégezni, s mindenkor be kell tartani a ma-
gátartási szabályokat. Válasz e tekintetben nem elég hatá-
rozott. Ismeretéből többre nem futja, pedig a törvény e két
alappelve mellett még más is megkíván. Célszerű
ezért a Heti Híradó hasábjain is szólni arról, hogy a Ma-
gyar Népköztársaság 1961. évi V. sz. törvénye (Btk), ho-
gyan rendelkezik a feltételes szabadságról, annak megadá-
sát milyen előfeltételek teljesítéséhez köti.

Ki kaphatja meg a feltételes szabadságkedvezményt?

A kérdés vizsgálatánál mindenekelőtt a büntetés célját
kell alapul venni, mert e nélkül a feltételes szabadság ke-
dezvényének célját, az összefüggéseket nem lehet helyesen
megérteni. A Btk. 34. §-a kimondja: „A büntetés célja: a
társadalom védelme érdekében a büntetés miatt a törvény-
ben meghatározott joghátrány alkalmazása, az elkövető
megjavítása, továbbá a társadalom tagjainak visszatartása a
bűnözéstől.”

nem általában, hanem egye-
nesítve az elítélt előéletét ve-
szí alapul és ennek megfele-
lően rendelkeznek. A törvény
meghatározza, hogy a feltéte-
les szabadságkedvezmény
megadása

az első büntetéses és visz-
szaeső minősítésű elítél-
teknél milyen feltételek
teljesítése esetén lehetsé-
ges.

Igy, csak akkor, ha az elítélt
a büntetés meghatározott (két-
harmad, illetve háromnegyed)
részét már kiállotta, ez idő
alatt végzett munkája, maga-
tartása azt mutatja: alaposan
feltehető, hogy a büntetés cél-
ja további szabadságelvonás
nélkül is elérhető.

Vizsgáljuk meg, hogy a tör-
vény az előbbieknél alapján mi-
lyen feltételek teljesítését kö-
veteli meg. Milyen tényezők
alapján vonunk le olyan kö-
vetkeztetést, hogy a szabadu-
lás után eleget tesz állampol-
gári kötelezettségeinek, becsü-
letesen dolgozik, betartja a
törvényeket, a társadalom
együttélési szabályait.

1. *hogyan végezte —
mennyiségileg és minősé-
gileg — a rábízott mun-
kát;*
2. *betartotta-e a börtön-
szabályokat, a kiadott uta-
sításokat;*
3. *szemléletében, erköl-
csi, politikai nézetében,
jellemében, magatartásá-
ban milyen pozitív válto-
zások történtek.*
Az, hogy az elítélt büntetés-
ét nem egy helyen töltötte az
értékelésnél, a következteté-
sek levonásánál nem okoz
problémát. Ugyanis a maga-
tartását, munkáját minden he-
lyen figyelemmel kísérték, és
átszállítása után ez nem ismer-
etlen a nevelő, a műhely, az
üzemvezető, az agronómus
előtt.

A fentebb közölt szempont-
tok alapján, milyen tények
szerint értékelünk a javaslat
elkészítésénél?

körleten, a zárkában. Is-
meretes, hogy a büntetés
alatt az elítélt kötelessé-
geit pontosan körülírt szá-
bályok határozzák meg.

A magatartás vizsgálatánál
ennek a kötelességének a tel-
jesítését vesszük számba. Ha
fegyelmi büntetést kapott, ta-
nult-e belőle. Fegyelmi vétség
ismételten történő elkövetését,
vagy a súlyos fegyelmi vétsé-
get úgy értékeljük, hogy az el-
ítélt nem okult a büntetésből.

Az elmondottakon túlme-
nően végül azt vizsgáljuk: az
elítélt gondolkodása, az erköl-
csi, politikai nézetei helyes
irányban fejlődtek-e. Meny-
nyire őszinte. Érti-e annak sú-
lyát, hogy vétett a társada-
lom ellen, és ezért felelősé-
gel tartozik. Az elkövetett
bünt jóvá kell tennie becsüle-
tesen végzett munkával, tör-
vényszéki magatartással.
Természetesen nem lehet úgy
gondolkodni, hogy „majd ha
szabadulok másképp lesz, új
életet kezdek, míg bent va-
gyok, semmi sem számít”.

Az olyan elítélt magatartá-
sát, aki akár fizikai vagy szle-
lemi erőszakkal rossz irányba
befolyásolja, illetve akadá-
lyozza társainak a becsületes
életre való felkészülését, a szá-
bályok betartását — úgy ér-
tékeljük, hogy szemléletében,
erkölcsi, politikai nézeteiben,
jellemében nem változott, sú-
lyosan vétett a büntetés ideje
alatt is a társadalom ellen. Az
mellett, hogy ez súlyos fegy-
elmi vétség, magatartása ennek
megfelelően lesz figyelembe
véve a javaslat elkészítésénél.
Annak magatartását viszont,
aki segít társainak a szabad
életre, az állampolgári köte-
lességek teljesítésére való fel-
készülésben, jóra inti és ta-
nitja társait, úgy értékeljük,
hogy magatartásában a javu-
lás jeleit konkrétan bizonyí-
totta. A javaslat elkészítésé-
nél természetesen, hogy ezt po-
zitivumként mérlegeljük.

Az elmondottak alapján
vizsgáljuk meg és értékel-
tük Lévai Ferenc elítélt
munkáját, magatartását,
akj 1 év. 2 hónap szabad-
ságvesztésre volt ítélve. A
büntetés alatt munkája,
magatartása kifogástalan
volt. Szemléletét azt mu-
tatta, hogy tanult a bü-
ntetésből.

A parancsnok javasolta és a
bíró 1/3 feltételes kedvez-
ményben részesítette. Ugyan-
ezen a helyen töltötte bünte-
tést Gasparik Máté elítélt,
aki hanyagul végezte munká-
ját, önhibájából 60—75 száza-
lékra teljesítette rendszeresen
normáját, három esetben meg
kellett fenyíteni, összeférhe-
tetlen volt elítélt társaival
szemben. Nem javasolták a
kedvezmény megadását, a bíró
nem is engedélyezte.

A könyvet valamennyien
megtanultuk becsülni már
szabad életünkben, hisz számta-
lanszor nyújtott számunkra
önfelelt szórakozást, iskolás
éveink alatt tudásunk gyarapí-
tásában segített, gyakran for-
dultunk hozzá segítségért, ta-
nácsért a napi problémák kö-
zepette, és mindig hű barát-
nak, hasznos tanácsadónak bi-
zonyult.

Itt bent a börtönben még
inkább nyilvánvalóvá válik ez
a barátság. Gondoljunk az elő-
zetességi időszakra, amikor a
nehezen múló időt a könyv fi-
szerezi, gondoljunk a zárkában
töltött órákra, amikor egy-egy
könyvtől olyan nehezen vá-
lunk meg a takarodót jelző
csengő hallatán. Hányszor ka-
punk a könyvtől választ saigó
kérdéseinkre, hányszor segít
át bennünket lelki válságokon,
hányszor vezet végig félíg
megalkotott gondolatmenete-
ket, és ad erkölcsi támogatást
ahhoz, hogy környezetünket —
és ami a legfontosabb — ön-
magunkat is nyitott szemmel,
tárgyilagosan szemléljessük.

Hónapok óta kezelem börtö-
nünk könyvtárát, s ez alatt az
idő alatt módomban állt mind
önmagam, mind elítélt társaim
könyvhöz való viszonyát meg-
figyelni.

Mindenekelőtt a könyv,

az olvasnivaló megválasztásá-
val kapcsolatban merültek fel
problémák. A kezdő, de gyak-
ran a haladó olvasók sem tud-

Pécsi Istvánné 5 évi szabad-
ságvesztés büntetését töltötte.
Magatartása ellen nem volt
kifogás, mint zárkafelelős és
szalagvezető jó munkát vég-
zett, jóra tanította elítélt tár-
sait. 1/3 kedvezmény megadá-
sát a parancsnok javasolta, a
bíró felé, aki azzal egyetértett.
A büntetés teljes kitöltése
előtt 20 hónappal korábban
szabadult. Ugyanezen a helyen
Leitz Andrásné 1 év és 8 hó-

3 Fegyelmezetlenség esetén a feltételes kedvezmény visszavonható

A feltételes kedvezmény
megadásának és a szabadulá-
sának időpontja — mint ismer-
etes — nem azonos.

A megadott kedvezményt
a parancsnok javaslatára
a bíró visszavonja, ha az
elítélt a szabadulásig
olyan magatartást tanúsít,
mely nem teszi őt érde-
messé a kedvezményre.

A feltételes kedvezményben
részesülő elítéltek többségét a
kedvezmény megadása még
jobb munkára és magatartás-
ra serkenti. Vannak egyesek
viszont, akik nem ezt teszik.
Kalocsai Tibor 1 év és 2 hó-
napos büntetését töltötte. 1962.
október 17-én 1/3 feltételes
szabadságkedvezményben ré-
szesült. A parancsnok javaslá-
tára a kedvezményt a bíró
1962. november 21-én visszavon-
ta, mert fegyelmi vétség
elkövetéséért két esetben meg
kellett büntetni. Hasonlóan
kellett eljárni Korszós György
elítélt esetében is, aki szintén
október 17-én kapta meg az
1/3 kedvezményt, azonban ha-
nyag munkavégzésért fegyel-
mileg felelősségre vonták —
mert önhibájából —, figyel-
meztetés ellenére is 50 száza-
lékra teljesítette a normát. A
feltételes kedvezményt a bíró
november 12-én visszavonta.
Kuklós Iván szervezkedés
büntetéséért 6 évi szabadság-
vesztés büntetését töltötte, első
büntényes. Munkáját, ma-
gátartását értékelve javasol-
va lett az 1/3 feltételes ke-
dezmény megadására. Meg is
kapta, szeptember 17-én sza-
badult volna. A hátralevő 2
évet nem a börtönben kellett
volna töltönie. Szeptember 10-
én a zárkában azzal a céllal
csempéztett be detektoros rá-
dió készítéséhez alkalmas al-
katrészeket, hogy rádiót kész-
sít. Fegyelmi vétség elköve-
téséért súlyos fenyítésben ré-
szesült és a bíró visszavon-
ta a feltételes kedvezményt.

A feltételes szabadság-
kedvezmény alapján sza-
badult elítéltek kötelessé-
ge betartani az előírt ma-

napi szabadságvesztésre volt
ítélve. Hét esetben kellett
megfenyíteni, rossz volt a
munkához való viszonya, ko-
rábban az 1/3 kedvezményt
sem kapta meg ezért. Az el-
utasítások mindent megíg-
ért, azonban szavát nem tar-
totta be. Az 1/4 kedvezmény
megadását sem javasolták, és
a bíró nem is adta meg. Bü-
ntetését teljes egészében ki kell
töltenie.

gatartási szabályokat. En-
nek megszegése a kedvez-
mény visszavonásával jár
és újra börtönbe kerül a
büntetés egészének kitöl-
téseig.

Tapasztalataink szerint a ke-
dezményvel szabadulók túlnyomó
többsége betartja a
szabályokat, tisztességesen vi-
selkedik, becsületesen dolgo-
zik, beilleszkedik a szabad
életbe.

Papp István, aki 7 éves bü-
ntetését töltötte, 1/3 kedvez-
ménnyel szabadult. Részlete-
sen kioktatták kötelességeire,
azonban ezeknek nem tett ele-
get, a magatartási szabályokat
nem tartotta be. Ezért a rend-
őrség javasolta a bíróság felé
a kedvezmény visszavonását.
A bíróság megvizsgálta a kör-
ülményeket és úgy döntött,
hogy méltatlanná vált a ke-
dezményre, azt visszavonta,
most a börtönben tölti tovább
büntetését.

Lehetne sorolni még a pél-
dákat, de úgy gondolom, nem
érdemes. Az elmondottakból
is világos, hogy a törvény ren-
delkezése alapján az első bü-
ntényesek, a visszaesők közül
azokat javasolja a parancsnok
a feltételes kedvezmény meg-
adására, akik eleget tesznek a
követelményeknek.

Alkik megkapták a kedvez-
ményt a szabadulásig és a sza-
bad életben is a büntetés le-
töltéséig az előírt szabályokat
kötelesek betartani, mert en-
nek megsértése esetén javas-
lat készül a bíró felé a ke-
dezmény visszavonására.
Ujabb bűncselekmény esetén
pedig nemcsak a kedvezmény
kerül visszavonásra, hanem a
bíró a bűn súlyosságának
megfelelően újabb ítéletet hoz.
A feltételes szabadságked-
vezményt csak azok kaphatják
meg, akik nem szavakban, ha-
nem tettekkel bizonyítják,
hogy tanultak a büntetésből,
dolgos, munkaszerető, tör-
vényszéki állampolgárok
lesznek.

— M. J. —

Kultúrmműsor a börtönben

Azok számára, akik szá-
badon élnek, akik nem ta-
ntettek társadalmi törvény-
ellen, talán furcsán hang-
zhat, hogy vannak emberek,
akiknek szinte ünnep,
egy filmet láthatnak, vagy
egy jó könyvet olvashatnak.
Pedig vannak, mi elítéltek
vagyunk azok. Bűncselekmény-
ünkkel, könnyelmű-
ságunkkal magunk okoztuk,
hogy azt a sok élményt,
amit társadalmunk a kultú-
rán keresztül nyújt minden
becsületes dolgozó ember-
nek, hosszú évekig nem el-
vezhetjük.

A közelmúltban, a börtön-
parancsnokság engedélye-
lyével nagyszerű kultúr-
műsort rendeztek a kaloc-
csai börtön elítélteit. A sa-
replők hetekig lázas szel-
séggel készülődtek. Nem te-
rtek fáradságot. A pró-
baterem úgy zsongott, mint
egy méhkas.

A színpad egy kis sziget-
té vált, a kultúra kicsi bék-
siszává, ahová eljött Jó-
zsef Attila, Gershwin, Kaff-
ka Margit...

Sóhajok, eltűnődő tekin-
tetek árulták el, hogy sok-
kon gondolnak az otthoni
„Petike jár” édes-ke-
vers, az anyák szemébe
könnyeket csalt. Kicsi Peti-
kére, Marikára gondoltak,
akiknek első botladozó lé-
péseiben nem gyönyörköd-
hetnek, akiknek kicsi kar-
juk, nem az ő nyakukat
kulcsolja át...

A műsor többi része is
felülmúlta a várakozást.
Ragyogtak a szemek, a
kopogó csizmák ritmusát fi-
gyelve. Néhány percre min-
denki elfelejtette, hogy el-
telt, de később annál in-
kább fájt a bűn...

Eltelt a két óra — ennyit
volt a műsor. Hetekre en-
nek a műsorának élménye-
vel telítődtek a szívek. És
ha csak egy kis javulást is
hozott egyik-másik elítélt
gondolkodásában, ha a je-
gyelemre nevelésben csak
keveset segített is, akkor
elmondhatjuk, hogy nem
volt hiába a járadozás.

Kubacsov Józsefné elítélt,
Kalocsa

A legjobb barát és tanácsadó: A KÖNYV

vet. Itt, zárkatársai példáját
látva, olvasásra adta a fejét.
Először mesekönyvet kért, ah-
hoz is fanyalogva nyúlt, ma
már Jókai lelegelesebb olvasó-
ja. Többen akadtak, akik a
szakkönyvekhez nyúltak csu-
pán, később azonban, magát az
olvasást megkedvelte, a szé-
pirodalomnál kötötte ki. Egyik
sokat olvasott, jelentős művel-
tségű elítélt például tucatjával
idezte a klasszikus magyar és
külföldi irodalom gyöngyszé-
keit, de a haladó irodalmat
nem ismerte. Aragon: *Bázeli
harangok* című remekművével
keltették fel az érdeklődését
és ma már *Ilya Ehrenburg, So-
lohoz, Gorkij* munkáit olvassa
sorra.

Csupán néhány példát emlí-
tettem, melyek a kérdéshez
kapcsolódnak. Az egyéni ta-
nácsadást úgy bővítettük, szé-
lesebb körűvé, hogy az elmúlt
napokban a nevelő úr kezde-
ményezésére „Mit olvassunk?”
címmel könyvankétot rendez-
tünk, ahol ezekkel a kérdések-
kel foglalkoztunk. Az anket-
sikerét a nagyobbnak könyvkiadá-
si szám és a helyesebb megvá-
lasztás igazolja.

Az anket nem marad elszigetelt
jelenség, követi a közel-
jövőben egy filmtvetítés után a
látott könyvtartó anket,
amely a könyvankét, melyen

Tyruand: *A gonosz* című köny-
vet elemezzük. Ezek az anket-
tök a „mit olvassunk” kérdés
mellett a „hogyan olvassunk”
kérdésével is foglalkoznak
majd, hogy a könyvforgatókat
felvértezzék a helyes könyv-
olvasáshoz szükséges módszer-
beli és esztétikai tudnivalók-
kal.

Az egyéni tanácsadásnak és
anketnak máris mutatkozik az
eredménye. Szüntelenül
gyarapszik az olvasók száma.

És aki nemrég még aljas dol-
gokon spekulált, ma együtt iz-
gul könyvbeli hőseivel, ki a bűn
ellen küzd, aki munkát gyűlölt,
ve vált bűnözővé, a szocialista
építés hőseivel együtt alkot
képzeletben, észrevétlenül egy-
egy morzsa hull lelkükbe a
könyv pozitív hőseinek jellem-
vonásaiól, s amikor a negatív
figurákat ellenszenveny-
nézik fogvatékoságaik miatt,
együttal önmagukból is igye-
keznek számúzni a negatív
jellemtvonásokat. A könyv egé-
szebb, többet tudóbb, szélesebb
látókörű, önmagukkal szem-
ben is igényesebb emberekkel
nere!

Dezső János elítélt
Zalaegerszeg.

2 Az elítélt köteles elvégezni a részére kijelölt munkát

A Btk. (38. §. (2) bek.) ki-
mondja: „A szabadságvesztés-
re ítét köteles a kijelölt mun-
kát elvégezni, s ezért őt díjaz-
ás illeti”. Több esetben hall-
lottam elítéltekről, hogy „a
bírósg őt börtönre ítélte, nem
pedig munkára”.

A törvény most újból le-
szövegezi hogy az elítélt
munkakötelezettség alatt
áll, köteles elvégezni a ki-
jelölt munkát. Nyilvánvá-
ló, hogy az élet minden
területén a kijelölt mun-
kát nem akaró, hanem
nem mennyiségben és mi-
nőségben a kívánt köve-
telményeknek megfelelően
kell teljesíteni.

Aki nem ezt teszi, gondatlan,
hanyag, vagy tudatosan ros-
szul végzi — megbüntetik.
Nem lehet ez másképp a bü-
ntetését töltő embereknél sem.

A munka megtagadását, a
hanyag munkát, ha önhibájá-
ból kifolyólag nem teljesíti a

tervet az elítélt, súlyos fe-
gyelmi vétségnek tartjuk, és
ennek megfelelően szigorú a
felelősségre vonás is. A kije-
lölt munka mennyiségi, minő-
ségi elvégzésén belül azt is ér-
tékeljük: az elítélt hogyan vé-
di, óvja a társadalmi tulaj-
dont, hogyan vigyáz a gépre,
a nyersanyagra, a szerszámok-
ra, milyen rendet, tisztaságot
tart munkahelyén, hogyan se-
gíti társait a munka során, a
munkafogások elsajátításában.
Értékeljük, hogy jó munká-
járt mikor és milyen jutal-
mazásban, kedvezményben
vagy hanyag munkájáért mi-
kor és milyen fenyítésben ré-
szesült.

A kijelölt munka elvégzé-
sével együtt, azzal össze-
függésben értékeljük, mi-
lyen magatartást tanúsít-
ott a befogadástól a ja-
vaslat elkészítéséig. Ho-
gyan tartotta be a maga-
tartási szabályokat mind
a munkahelyen, mind a

Hruscov Jugoszláviába látogat

Hruscov szovjet kormányfő Tito elnök meghívására feleségével együtt Jugoszláviába utazik üdülésre. A látogatás időpontjában később állapodnak meg. A meghívást Tito elnök a Szovjetunióban tett látogatása során adta át Hruscovnak. A szovjet kormányfő köszönettel fogadta a meghívást.

Nehru újévi üzenete a szovjet népnek

Dzsavaharlal Nehru, India miniszterelnöke, amikor nyilatkozatot adott a TASZSZ és a Novosztij hírgyűjtemény tudósítójának, kérte, adják át a szovjet népnek az alábbi újévi üzenetét:

„Üdvözlöm az újév alkalmából a szovjet népet és legjobb kívánságaimat küldöm neki. Rendkívül örülök annak a barátságunknak, és együttműködésnek, amely az utóbbi években egyre erősebben összefűzi a Szovjetuniót és Indiát és a két ország népeit. Azt hiszem, hogy ez a barátság és együttműködés nemcsak a két ország népeinek válik javára, hanem hozzájárul a nemzetközi béke és együttműködés megerősödéséhez is.

Örömmel vettem tudomásul azokat a sikereket, amelyeket a Szovjetunió elért nagy tervek megvalósításában. Különös örömmel szolgál, hogy a Szovjetunió szilárdan támogatja a béke és a békés együttélés politikáját. Hiszem, hogy a bekezdő új évben nagy lépést teszünk majd előre a leszerelés és a világbéke megvalósítása felé.

Az Egyesült Államok elismerte a Jemeni Arab Köztársaságot

Washingtonban hivatalosan bejelentették, hogy az Egyesült Államok diplomáciailag elismerte a Jemeni Arab Köztársaság kormányát.

Egy adeni jelentés szerint a sanai rádió rendkívüli hírekben közölte, hogy a köztársasági csapatok megölték Ibn Hasszan, Al Hasszan trónkövetelő fiát.

Szükséges és lehetséges a békés együttélés elveinek érvényesítése

Zorin az ENSZ-közgyűlés 17. ülészakán munkájáról

Az ENSZ-közgyűlés megtartotta 17. ülészakának záróülését.

Az ülés végén Zafrullah Khan, a közgyűlés elnöke arra szólította fel az ENSZ tagállamait, intézzenek együttes támadást az emberiség legfőbb ellenségei: az éhség, a betegség és a tudatlanság ellen.

Az elnök meglepetését nyilvánította a közgyűlésen elért eredményes munkáért, majd lezártnak nyilvánította a közgyűlés 17. ülészakát, az elsőt, 1957 óta, amelyen a testület időre elvégezte munkáját a napirend valamennyi pontjának megvitatásával.

Zorin, a Szovjetunió állandó ENSZ-megbízottja New Yorkban sajtóértekezletet tartott, amelyen összegezte az ENSZ-közgyűlés 17. ülészakán három hónap alatt végzett munka eredményét.

— Az ülészakán idején — mondotta — a világ fenyegető eseményeket élt át. Az emberiség történelmében még soha nem volt olyan közel egy termionukleáris háború veszélye, mint a karib-tengeri válság idején. A szovjet küldöttség meglepetéssel állapította meg, hogy a közgyűlés munkája során az ENSZ-tagállamok különböző csoportjainak képviselői széles körben mély elismerésüket nyilvánították a szovjet kormányról azért, hogy a békés együttélés lenni elveit hűven, gyors és bölcs lépéseivel megakadályozta a készülő katasztrófát. Elhárult az imperialista betörés Kubába, fennmaradt az egyetemes béke.

Az egyik rendkívül fontos tanulság az — folytatta Zorin —, hogy következetesen meg kell valósítani minden állam békés együttélésének politikáját, tekintet nélkül az államok társadalmi rendszerére. Ez a politika megköveteli, hogy a sürgető nemzetközi kérdések megoldását ne erőszak alkalmazásával, ne háborúval érjük el, hanem a béke fenntartását és megszilárdítását célzó észszerű kompromisszumokkal.

A közgyűlés 17. ülészakán a napirend nagy fontosságú

kérdéseinek zömét illetően sikerült elérni, hogy a békeszeretők széles körben összefogtak az atom-világháború veszélye ellen, a leszerelésért folytatott harcra, a gyarmatosító rendszer ellen és minden ország egyenjogú gazdasági együttműködése érdekében folytatott harcra a platformján.

A szovjet küldöttség — hangsúlyozta Zorin — a közgyűlés munkájának első napjaitól kezdve, hatékony megoldásokra törekedett az általános és teljes leszerelés kérdésében és a nukleáris fegyverek megszüntetésének halaszthatatlan kérdésében is. A Szovjetunió a többi között felhívta a nyugati hatalmakat, kössenek megegyezést a légköri, a víz alatti és a világűrben végzett nukleáris fegyverek megszüntetéséről, s ez a megegyezés mondja ki a föld alatti robbantási kísérletek megszüntetésére vonatkozó tárgyalások folytatását is, természetesen azzal, hogy ezeket a kísérleteket is — a más közegekben végzett kísérletekkel egyidejűleg — szüntessék meg.

Az ENSZ tagjainak többsége az ülészakán a legnagyobb nyomatékkal követelte — mondotta Zorin —, hogy 1963. január 1-től kezdve szüntessen meg minden atomfegyver-kísérletet. A szovjet küldöttség az ülészakán szilárdan erre az álláspontra helyezkedett.

Sajnos, a nyugati hatalmak semmi újat sem terjesztettek elő sem az általános és teljes leszerelés kérdésében, sem pedig a nukleáris fegyverek megszüntetésének kérdésében.

A Szovjetunió képviselője rámutatott arra, hogy a kölcsönös megértés és a nemzetközi együttműködés fejlődése szempontjából sokat mond, az a Szovjetunió és az Egyesült Államok által együttesen előterjesztett és a közgyűlésen egyhangúan jóváhagyott határozat, amely a világűrnek békés célokra történő használatában a nemzetközi együttműködésre vonatkozik.

Számos nagy jelentőségű nemzetközi kérdés azonban még mindig nem talált megoldásra az ENSZ-ben az imperialista erők ellenállása miatt. Így például ezen az ülészakán sem sikerült megoldani a Kínai Népköztársaság törvényes ENSZ-jogai visszaállításának kérdését, amelynek pedig igen nagy jelentősége van a világszervezet munkája szempontjából.

A közgyűlés munkájában is jelentős helyet foglaltak el a gyarmati rendszer ellen folyó harc kérdései. A Szovjetunió javaslatára két évvel ezelőtt elfogadott nyilatkozat, amelynek értelmében meg kell adni a függetlenséget a gyarmati országoknak és népeknek, a gyarmati rendszer maradványainak végérvényes felszámolásáért vívott harc alapvető programja. Az ülészakán egész sor döntést hozott gyarmati kérdésekkel kapcsolatban, s e döntéseknek nagy jelentősége van a gyarmati rendszer felszámolása szempontjából.

A közgyűlésen széles körű támogatásban részesült az a szovjet javaslat, hogy hívjanak össze egy nemzetközi kereskedelmi értekezletet. Ennek az értekezletnek legkésőbb 1964 elején össze kell ülnie.

A szovjet küldöttség meglepetéssel állapította meg, hogy az Egyesült Államok küldöttsége csatlakozott ahhoz a gondolathoz, hogy dolgozzák ki azt a Szovjetunió részéről indítványozott javaslatot, amely szerint békés célokra fordítják a leszerelés folytán felszabaduló eszközöket és erőforrásokat. Ennek eredményeként sikerült kidolgozni megegyezően alapuló tervezetet, amelyet azután a közgyűlés egyhangúan jóváhagyott.

Befejezésül a szovjet megbízott kijelentette: az ülészakán nagy fontosságú politikai eredménye az, hogy megerősítette: szükséges és lehetséges a békés együttélés elveinek érvényesítése, azoknak az elveknek megvalósítása, amelyekért következetesen és határozottan sikraszáll a Szovjetunió.

A VILAGSAJTÓBÓL

DAILY HERALD:

„Megtarthatják a Skyboltot, sőt — Macmillant is”

Az angol polgári lap „Megtarthatják a Skyboltot, sőt — Macmillant is” címmel közli James Cameron újságíró levelét amerikai barátjához Az angol—amerikai kapcsolatok helyzetével foglalkozó cikk ugyan szatirikus hangnemben fogant, de jól tükrözi a londoni kormánykörök elkeseredését a politikájukat ért sorozatos kudarcok miatt. Az alábbiakban rövidítve közöljük az angol újságíró levelét.

„Hazaérkezésemkor Londont ritka nagy pácban találtam. Azt mondják, miattatok. S hogy csupán azért nem hangzott még el a hadüzenet, mert ti nem vagytok hajlandók ellátni bennünket azokkal a dolgokkal, amelyekkel megtagadhatnánk benneteket.

Nagyon úgy tűnik, hogy a Washington—London tengely választón van, s valószínű, hogy a helyzet tovább súlyosodik. Persze, az a feltevés, hogy az örök barátság szálai elszakadnak, éppolyan nagy tévedés, mint azt hinni, hogy ezek a kötelékek valaha is léteztek.

Ami pedig boldogtalan miniszterelnökünket illeti, ha ott, a Bahama-szigeteken ma a ti emberetek kegyeibe akar ferködni, semmi mást nem kell tennie, mint hogy visszavonja Anglia nevezését a nukleáris játsszmból, és nem nyaggatja az amerikai előfizetőket, hogy költsenek el újabb két és fél ezer millió dollárt valamire (Skybolt-rakétára), amiben nem is hisznek.

Legyetek elnézéssel miniszterelnökünk iránt, bocsássátok meg az üldözött vad kifejezést az arcán. Nehéz napjai voltak legutóbb. Macmillan franciaországi vikendje meg az én véretem is felforraltta, pedig ez nagy szó. Mert ügyebár elutazott, hogy találkozzék De Gaulle-lal, mire az nyomban kikergette az esőbe madarakat löni — hagyományos fegyverekkel. S mikor végre fedél alá cipelte, leültette, házimozit nézni. Azután minden eredmény nélkül hazaküldte, kétségtelenül még idejében ahhoz, hogy megkaphassa ugyanezt a ti elnökötöktől, természetesen fácánok nélkül.

Szueztől a Skyboltig — rothadt egy út volt. S ma már hivatalos személyiségeink arcának sebezett, zavarodott kifejezése — amelyet Acheson váltott ki azzal, hogy másodrendű jelentéktelen hatalomnak minősítette Angliát — kezd egészen durcássá válni. Ezt jól láthatod nemzetiszínű és kékvérű sajtónkból.

Igaz ugyan, hogy Acheson nem tagja az amerikai kormányoknak, mégis kevés embert találz nálunk, aki elhiszi, hogy nem a hivatalos álláspontot képviselte.

Végül is próbál meg Mr. Macmillan szemszögéből nézni a dolgokat. Birodalom, Közös Piac és most már Különleges Kapcsolatok nélkül, a pokolba is, mi a fene marad neki? Hetvenhét francia fácán, semmi más.

Búcsúzóul, kedves Bill, csak annyit, hogy ha ez hozzásegít az angol—amerikai problémák megoldásához — tartsátok a Skyboltot, sőt, ha akarjátok, megtarthatjátok magatoknak, Mr. Macmillant is.”

Kennedy és Macmillan befejezte tanácskozását

Kennedy amerikai elnök és Macmillan angol miniszterelnök a bahamai Nassauban befejezte háromnapos tanácskozását. A megbeszélések végével közös közleményt adtak ki.

A közlemény szerint Kennedy elnök közölte Macmillan miniszterelnökkel, elhatározta, hogy leállítja a Skybolt típusú rakéta gyártását. Az elnök ugyanakkor kifejezte készségét, hogy közös angol—amerikai vállalkozás keretében folytassák a Skybolt rakéta fejlesztését. Macmillan miniszterelnök azonban a befejezési határidő elhúzódása és a magas költségek miatt elutasította a javaslatot.

A közlemény szerint az Egyesült Államok tanulmányozza annak lehetőségét, hogy „bizonyos mértékű támogatást nyújtson” angol tengeralattjárók Polaris típusú rakétákkal való felszereléséhez.

A tengeralattjárókat Nagy-Britannia építené és ugyancsak ő látná el nukleáris töltettel a Polaris rakétákat.

Macmillan és Kennedy megállapodott abban, hogy a Polaris rakétákkal kapcsolatos döntést a legszelesebb összefüggésben kell megvizsgálni, és figyelembe kell venni az Atlanti Szövetség védelmét.

Az Egyesült Államok és Nagy-Britannia megegyezett abban is, hogy az Észak-atlanti Szövetség rendelkezésére bocsátja légierejének egy részét. A légerő felhasználásáról a NATO fog dönteni.

Kennedy és Macmillan megvitatta a kelet—nyugati kapcsolatokot a kubai válság után kialakult helyzetben. Kifejezték reményüket, hogy a válság kielégítő megoldása utat nyitna a Nyugatot és a Szovjetuniót elválasztó más problémák rendezése felé is.

Nagy-Britannia és az Egyesült Államok megígérte, arra törekszik, hogy megegyezést írjon alá a Szovjetunióval a nukleárisfegyver-kísérletek problémájának megoldásáról.

A berlini kérdéssel kapcsolatban Kennedy és Macmillan kijelentette, a problémát úgy kell rendezni, hogy biztosítsák a városba vezető közlekedési útvonalak és a város „szabadságát”.

Kennedy De Gaulle-nak is felajánlja a Polaris rakétákat. Mint a nyugati hírgyűjtemények jelentik, Kennedy elnök személyes levelet intézett De Gaulle francia elnökhöz. Leveleiben Kennedy felajánlotta De Gaulle-nak, hogy francia tengeralattjárók felszerelésére Polaris rakétákat szállít Franciaországnak.

Felbocsátották a Kozmosz 12. jelzésű szputnyikot

A Szovjetunióban felbocsátották a Kozmosz 12. jelzésű mesterséges holdat.

Az új szputnyik pályaadatái a következők: keringési ideje 90,5 perc, a Föld felszínétől mért legnagyobb távolsága 405 kilométer, legkisebb távolsága 211 kilométer; a pálya síkja 65 fokos szöveget zár be az egyenlítő síkjával.

A szputnyikon elhelyezték — tudományos műszereket, amelynek feladata folytatni a kozmikus térség kutatását a TASZSZ által 1962. március 16-án közzétett programnak megfelelően;

— rádióadállomást, amely a 19 995 megahertz frekvencián működik;

— rádiórendszerrel a pályaelemek pontos mérésére és rádiótelemetriai rendszer a szputnyikon elhelyezett műszerek és tudományos berendezések működésére vonatkozó adatoknak a Földre való továbbítására.

A szputnyikon elhelyezett berendezések kifogástalanul működnek.

A koordináció, számítógéppel folyamatosan feldolgozza a beérkező információkat.

Manolisz Glezosz szabad

Pál görög király kegyelmi rendelete alapján egy évvel börtönbüntetésének lejártát követően a görög népből szabadon bocsátották Manolisz Glezoszt.

Glezosz szabadon bocsátása nagy győzelme a görög népnek és a világ jóakaratói emberének.

Mint a Csehszlovák Távírási Iroda jelenti, az Egyesült Demokratikus Baloldali Párt nemrég megválasztott központi bizottsága éppen első plénumát tartotta. A plénum tagjait nagy öröm érte: váratlanul megjelent közöttük Manolisz Glezosz, akit a párt nemrég megtartott kongresszusán távollétében egyhangúlag ismét a központi szerv, az adminisztratív bizottság tagjává választották.

Guruló szálloda

A berlin-lichtenbergi pályaudvaron a legutóbbi napokban sokan megcsodálták azokat a kék-sárgára festett, vadonatúj vasúti kocsikat, amelyeket az NDK fővárosának ifjú vasutasai készítettek a Német Szocialista Egységpárt közelgő VI. kongresszusának tiszteletére. A 13 kocsiból álló vonatnak a turistaexpressz nevet adták, mivel a kényelmesen berendezett kocsi fiatal turistákat visznek majd. A szerelvény nyolc hálókocsijában a turisták az éjszakát is ott tölthetik, pénzüket tehát nem kell szállodára költeniük. A két nagy hűtőszekrény az a célt szolgálja, hogy a fiatalok minél több ennyitől vihessenek magukkal az útra. A vonaton étkező-, sőt, egy kulturális céllal szolgáló kocsi is lesz,

Bukarestben befejezte munkáját a KGST 17. ülészaka

Megegyeztek a szocialista országok közös bankjának létrehozásában

Bukarestben befejezte munkáját a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának 17. ülészaka, valamint a KGST végrehajtó bizottságának 3. ülészaka és a KGST tervbizottságának 3. ülészaka.

A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa ülészakájának befejezése alkalmából Ion Gheorghe Maurer, a Román Népköztársaság minisztertanácsának elnöke fogadást adott az ülészakának részt vett küldöttek tiszteletére.

A fogadáson megjelentek a Román Munkáspárt Politikai Bizottságának tagjai, az államtanács és a kormány vezetői, a KGST ülészakán részt vett küldöttek, köztük a magyar kormányküldöttség Apró Antalnak, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottsága tagjának, a Minisztertanács elnökhelyettesének vezetésével.

A fogadás rendkívül meleg, baráti légkörben zajlott le.

A fogadáson Gheorghe Maurer pohárköszöntőt mondott. Hangsúlyozta, hogy a KGST 17. ülészaka és a végrehajtó bizottság 3. ülészaka számos fontos gyakorlati intézkedést dolgozott ki, és több kérdésben határozatot hozott. Az egyik ilyen határozat — talán a legfontosabb —, hogy megegyeztek a szocialista országok közös bankjának létrehozásában. Ez a döntés lényegesen meggyorsítja országaink to-

vábbi fejlődését — mondotta a miniszterelnök. — Minél jobban használjuk ki erőforrásainkat, annál gyorsabban érjük el céljainkat a kapitalizmussal folytatott gazdasági versenyben.

Elutazott Bukarestből a magyar kormányküldöttség. Búcsúztatására a bukaresti Északi pályaudvaron megjelent Alexandru Birladeanu, a Román Munkáspárt Politikai Bizottságának póttagja, a minisztertanács elnökhelyettese, valamint a kormány több képviselője.

Újabb ENSZ-határozatok a gyarmatok felszabadítása érdekében

Az ENSZ-közgyűlés ülésén 101 szavazattal, ellenszavazat nélkül, Franciaország, Nagy-Britannia, Spanyolország és Dél-Afrika tartózkodása mellett (Portugália nem vett részt a szavazásban), megújították a gyarmati kérdés megoldására alakított különleges bizottság megbízatását, de a határozatból kimaradt az a rész, amely hangsúlyozta, hogy határidő kell szabni a gyarmati rendszer teljes felszámolására.

Majd 57 szavazattal 14 ellenhatározatban szögezte le a közgyűlés Angola népének elide-

geníthetetlen jogát az önrendelkezésre és a függetlenségre. Megbélyegezte a portugálok gyarmati háborúját és felkérte az ENSZ tagállamait, szüntessenek meg minden fegyverszállítást Portugáliába. A határozat megszavazása után Portugália képviselője bejelentette, kormánya hajlandó elfogadni, hogy ENSZ-képviselők utazzanak Angolába és Mocambique-ba, a helyzet tanulmányozására.

Elfogadta a közgyűlés azokat a határozati javaslatokat is, amelyek felszólítják Ang-

liát, hogy mielőbb tartson választásokat Basuto-földön, Betsuana-földön és Swazi-földön az egész afrikai lakosság részvételével, továbbá azt a határozati javaslatot, amely Nyassa-föld mielőbbi függetlenségét követeli.

Az ENSZ-közgyűlés politikai bizottságának ülésén Zorin szovjet külügyminiszter-helyettes szólalt fel a koreai kérdés vitájában. Rámutatott, hogy Korea egyesítésének legfőbb akadálya külföldi megszálló csapatok jelenléte Dél-Koreában.

Gyöngyösön elkészült az ország legkorszerűbb vidéki tejüzeme

Átadták rendeltetésének Gyöngyösön az új, 22 millió forintos beruházással épült tejüzemet.

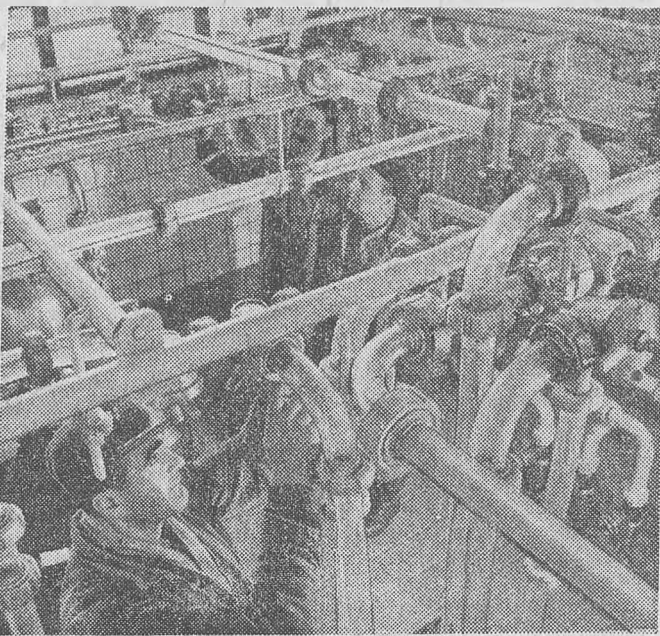
Az iparilag már most is jelentős szerepet játszó, s további fejlődés előtt álló vidék lakosságának, s a közeli üdülők lakóinak kifogástalan tejellátását biztosítja január első napjaitól az üzem. Megtalálhatjuk itt mindazokat a berendezéseket, korszerű műszaki eszközöket, amelyek gyorsá, higiénikussá teszik a tej- és tejtermékek üzemszerű feldolgozását, szinte teljesen kizárják a nehéz fizikai munkát.

A három, egyenként ötezer literes előtároló beállítása arra ad módot, hogy a különböző időben érkező nyersanyagot eredeti állapotában megőrizhessék a feldolgozás idejéig. Üzembe helyeztek egy új konstrukciójú, az Élelmiszeripari Gépgyárban előállított berendezést is, amely automatikusan végzi az öblítést, a mosást, a fertőtlenítést és az utóöblítést. Az üzem lelke a két korszerű, egyenként ötezer literes automata tejfeldolgozó vonal. A praktikus tejföldagoló gép óránként ezer, a joghurtadagoló pedig 600-1000 poharat tölt meg. Teljesen automatizált az üzem hőmérsékletszabályozási rendszer. Itt alkalmaztak először üzemszerűen egy rendkívüli gazda-

ságosnak mutakozó magyar találmányt, a korróziómentes hűtőfolyadékot. A gyár energiaellátását két, százezer kalóriás kompresszor biztosítja.

Az új gyöngyösi tejüzem számára a várost környező 20-25 kilométeres sugarú körben, a gyöngyösi, a hatvani és a hevesi járás mintegy 50 közsé-

gében és falujában vásárolják fel a tejet. Az üzem induló kapacitása napi 32 ezer liter tej, amely a későbbiek során 50, majd szükség esetén minden átalakítás nélkül 80 ezer literre növelhető. Ezenkívül naponta 10-12 hektoliter tejfelt és 15 mázsa túró is előállítanak az üzemből.

Az automatikus pasztörözőgépen óránként ötezer liter tej halad keresztül

Új motorkocsikat, csuklós villamosokat és trolibuszokat kap a fővárosi közlekedés

1963-ban megépül a Fehér úti és a Nagy Lajos király úti új villamospálya, hozzálatnak a 2-es vonal meghosszabbításának tervezéséhez

Gazdag a Fővárosi Villamos Vasút 1962. évi mérlegének bevételi oldala: 25 UV típusú motorkocsival, 24 csuklós villamosal és 25 csuklós trolibuszal gyarapodott a járműpark, a Nagyvárad téren elkészült a diszpécserközpont, a Bartók Béla út belső szakaszán és a Gellért rakparton korszerűsítették a pályát,

részben megépült a Pongrác úti troligarázs, úgyhogy éjszakánként már nem kell a Damjanich utcában tárolni a kocsikat;

hosszabbított a Mórca Zsigmond körletén a korszerű áramátalakító létesítéséhez.

A „követel” oldalon is van azonban néhány bejegyzés — nevezetesen a közönségnek az a jogos igénye, hogy csúcsforgalomban legyenek kevésbé zsúfoltak a villamosok, s a Körúton gyorsabban haladjanak, ne késsenek annyit a járművek.

A vállalat számítása szerint az idén újabb 25 UV típusú motorkocsit, 30 csuklós trolibuszt és 25 csuklós villamost kap,

közöttük 12 négyajtósat, amelyek már enyhítenek a Rákóczi út forgalmi nehézségein. Január 1-től villamos közle-

kedik a BHÉV-szerelvények helyett a Fehérvári út—Nagy-tény — Budatény — Budapestors vasútállomás vonalán. Ezzel Dél-Buda városnegyedeiből gyorsabban jutnak be az utasok a Mórca Zsigmond körletre. 1963-ban megépül az új Fehér úti és a Nagy Lajos király útján az Erzsébet királyné út—Bosnyák tér közötti új pálya, s ezzel a külső villamoskörnyű véglegesen kialakul.

A forgalmi gócpontok megkerülésével utazhatnak tehát az utasok új-

pestről Csepelre, érintve a közbelső gyárnegyedeket.

Kicsérlik a Bartók Béla út külső szakaszán is a villamos-síneket, korszerűsítik a pályát, és hozzálatnak a 2-es vonal meghosszabbításának tervezéséhez.

Ugyancsak tervezik az új fő-műhelyt, amely a Fehér út—Kerepesi út által határolt területen kap otthont. Ugyanakkor több forgalomirányítási problémát is megoldanak, úgy a Fővárosi Villamos Vasút újabb jelentős lépést tegyen az utazás megkönnyítésére, gyorsítására.

Szerződés a magyar és egyiptomi gyógyszeripar együttműködéséről

A MEDIMPEX Gyógyszerkereskedelmi Vállalat a közel-múltban kiállítást rendezett Kairóban, ahol bemutatta a magyar gyógyszeripar és közegészségügy fejlődését. A kiállítás megnyitását követő napokban Kairóban megbeszélések folytak a két ország gyógyszeriparának együttműködéséről. A MEDIMPEX vezetői — akik most érkeztek vissza az EAK-ból — a tárgyalások eredményeiről a következőket mondták:

— Az ottani állami gyógyszerellátási központtal szerződést írtunk alá, amelynek értelmében szakembereink útmutatásai alapján rendeznek be egy gyárat, ahol magyar technológiai előírások, szabadalmak szerint a legismertebbek közül 40-féle magyar gyógyszerespecialitás gyártását kezdik meg.

Ötszáz nagy jelentőségű tudományos és kulturális rendezvény lesz 1963-ban

Az idegenforgalom az utóbbi években társadalmi ügy lett: a legkiválóbb műszaki, tudományos, kulturális, sport-szakemberek vezetőserepet kapnak a tervek kialakításában és megvalósításában. Az Országos Idegenforgalmi Tanács néhány éve kezdte meg a megyei idegenforgalmi hivatalok és tájéegységi bizottságok életre-hívását. Ma már 18 hivatal és 7 bizottság működik az országban.

A Balaton, a Velencei-tó és sok más, fontos idegenforgalmi központ igazolja: az OIT irányítása mellett

eredményes munkát végeztek az intéző bizottságok; amelyekben több mint 700 társadalmi munkatárs kap helyet,

olyan emberek, akik a legjobban ismerik városuk, üdülő-

vidékük adottságait, problémáit. Jakab Sándor, az Országos Idegenforgalmi Tanács titkára sajtótájékoztatót mondotta el, hogy tavaly is több százmillió forintot biztosítottak idegenforgalmi beruházásokra. Az OIT állandó kapcsolat tart a minisztériumokkal, beruházókkal, s arra törekszik, hogy a rendelkezésre álló összegeket a lehető leggazdaságosabban használják fel, messzemenően biztosítsák a hozzánk érkező külföldiek el-látását, kényelmes pihenését.

Az idén újabb négy tájéegységi bizottság megalakítását tervezik.

Igy például „Palócország”, Nógrád megye idegenforgalmi ügyeinek intézését is ilyen szerv fogja segíteni.

Az OIT az egész országban szorgalmazza a fizetővendéglátó-szolgálat kiterjesztését. Ez a szolgálat nemcsak a szállodahiány enyhítését segíti, hanem lehetőséget ad arra is, hogy távoli, romantikus helységeken is biztosítsanak üdülési lehetőségeket. Jelenleg 8000 ilyen férőhely van az országban.

Az 1963. évi eseménynaptár szerkesztését már megkezdték. Most először a naptárban tájékoztatják a külföldieket az elszállásolási lehetőségekről, s hasznos tanácsokat is adnak;

közlük az 500 legjelentősebb tudományos, ipari, kulturális, sportesemény programját.

Az OIT 60 ország száz idegenforgalmi szervezetével tart állandó kapcsolatot.

HÉTRŐL HÉTRE

Átadták a 30. bányász családi házat Tatabányán

Tatabánya-Kertvárosban átadták a most elkészült 30. bányász családi ház kulcsait a tulajdonosnak, Hegedűs Mihálynak és feleségének.

A tatabányai Építő Ktsz ezt a két-szobás, összkömfortos családi házat már az új kalkuláció szerint építette; ez azt jelenti, hogy teljes ára 98 000 forint, amihez az OTP kölcsönt ad, úgyhogy a beköltözéskor a tulajdonosoknak 24 ezer forintot kell csak fizetniük.

A tulajdonosok kívánságára a szövetkezet modern bútorokkal rendezte be az új házat, ami most már a teljes berendezéssel 125 ezer forintba kerül.

Tatabányán és környékén az építészszövetkezet tavaly 45 családi házat épített a bányászok részére, mintegy ötmillió forint értékben. Az idén 80 családlház építését tervezik, amiből 41-re már meg is kötötték az építési szerződést.

ELEKTROMOS ENERGIA-FORRÁS NÉLKÜL működő telefont készített egy angol cég. A 20-25 kilométeres körzetben használható készülék a működéséhez szükséges áramot azáltal nyeri, hogy a beszelő hangenergiáját átalakítja elektromos energiává.

ATEISTA KLUB ALAKULT a budapesti Ganz-MAVAG Művelődési Otthonban. A klub első előadása a vallás ismeretelméleti és történelmi gyökereiről hangzott el, majd bemutatták Jean Effel A világ teremtése című rajzfilmjét.

A „BIBIC-KOCOGÓN”, a kietlen cserebökényi puszta, ahol csak igénytelen sziki madarak fordulnak meg néha-néha, ezerholdas tavat létesít a Népszabadság Termelőszövetkezet.

ZALAEGERSZEGEN befejezéshez közeledik egy modern kenyérgyár építése, ahol naponta száz mázsa kenyeret sütnék majd. Az új üzem munkájában egyetlen pék sem vesz részt, a gépek gombnyomásra, automatikusan működnek.

ITT FELEDKEZŐ GÓLYACSOPORTOT tartanak nyilván a biharugrai halastavaknál. Az idén másodikzer is fészken maradt három fehér gólya, bár ivadékaik szabályosan útra keltek. Ha zordabbra fordul az idő, a madarak a környező pajtakba, istállóba húzódnak.

FELAVATTÁK a dunajvárosi kohóipari technikum 210 személyes kollégiumát. Az avatóünnepségen részt vettek a kubai egyetemi diákszövettség hazánkban tartózkodó küldöttei is, és zászlót ajándékoztak a dunajvárosi fiataloknak.

KODÁLY ZOLTÁN SZÜLETÉSNAPIJÁRA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13				14					15		
16				17					18		
19				20					21		
22				23					24		
25				26					27		
28				29					30		
31				32					33		
34				35					36		
37				38					39		
40				41					42		
43				44					45		
46				47					48		
49				50					51		
52				53					54		
55				56					57		
58				59					60		
61				62					63		
64				65					66		
67				68					69		
70				71					72		
73				74					75		
76				77					78		

VIZSZINTES: 2. Bartók Bélát idézzük. E szavakkal jellemezte Kodály munkásságát. 13. Ragadozó madarak 14. Helybéli. 15. Nőtstevér. 16. Gyümölcs. 18. Nagy lakoma. 19. Kártékony lepke. 20. LME. 21. Egyforma betűk. 23. Téll sport. 24. Skálahang. 25. Ez a Kodály-mű Tosenini ösztönző hatására született. 27. Sportcsó-

VIGYÁZZ, MERT MEGHARAPLAK...

A budai Patkó utcának két réme van: Forint, a bűnöző lalkozására nézve hazörző törpepuli, s akinek a aláromát tucatnyi kiszakított nadrág terheli. A másik réme" Lacika aki foglalkozására nézve, ötödik osztályos tanuló, s akinek a bűnlajstromát ugyancsak tucatnyi kiszakított nadrág terheli, ezek a nadrágok azonban Lacika házatához tartoztak. Forint, a törpepuli és Lacika egy helyben laknak az utca közepén, egyéb közük azonban egymáshoz... Legalábbis eddig nem volt.

Most van. Forintot a kert végébe száműzték, ahol láncra morzsolgatja napjait, tehetetlenül viczorogva a háza már szabadon bejáró postásokra, villanyóra leolvasókra KÖZÉRT-árúkihordókra, akiknek: nadrágja most már biztonságban van. S ugyanebbe a kertbe „internáltak” Lacika két egynemű korszakalkotó csínytevés miatt. Mint az a tenni szokott, a két száműzött között szoros barátság fejlődött, amely véd- és dacsörvelséggé izmosodott, tombajátékokban nyert kifejezést, míg aztán megtörtént a bűn. Az egyik száműzött megharapta a másikat... De nem Forint, az éles fogú törpepuli harapta meg Lacikát, hanem fordítva, Lacika harapta meg a kutyát orrát... Megtörtént hát a „klasszikus szenzáció” amelyet hírlapírók példaképpen emlegettek fiatal hírlapírók előtt: — Ha egy kutya megharap egy embert, az nem szenzáció. Ha egy ember megharap egy kutyát, az a szenzáció...

Róna Viktor hazatért nagy sikeres vendégszereplése után

Hazatért nagy sikeres külföldi vendégszereplése után Róna Viktor, az Állami Operaház tagja. Nyilatkozott úti élményeiről a Magyar Távirati Iroda munkatársának:

— A Királyi Balett Akadémia jótékony célú gálaestjén a nagyközönség a királynő jelenlétében szünni nem akaró tapsviharral, ismétlést követelt. Az Egyesült Államokban összesen öt fellépésünk volt. Az első előadáson megjelent Jacqueline Kennedy is, Robert Kennedyvel. Mindketten feljöttek hozzánk a színpadra és melegen üdvözöltek. A következő műsorszám előtt a nézőtérben nagy taps tört ki. Először nem értettük a dolgot, majd láttuk, hogy Kennedy elnök jelent meg, akinek felesége hazatelefonált: feltétlenül jöjjön el, mert nagyon szép az előadás... Vendégszereplésünk még Baltimoreban is — ugyancsak sikerrel.

TÖBB MINT SZÁZAN edemelték ki az idén a 12 napi fizetési szabadságot az országlányi „Jó szerencsét” Tsz-ben: a megye közös gazdaságai közül elsőnek vezették be a fizetési szabadságot.

A FAVÁZAS, RÉGI HALÓKOSZIKAT, amelyekből 12 jut még az országban, rövidesen kivonja a forgalomból a MÁV Utasellátó. Ezentúl csak a legkorszerűbb hálókocsik közlekednek majd; ezekből tizet most készített el a Dunakeszi Vagongyár.

FERENCsik János érkezett amerikai körútna majdmen négy hónapot tölt az Egyesült Államokban — operaeloadást vezényelt és lenc hangversenyen szerepelt.

30 000 KÉVE NADAT aratott naponta a Fertőn. A 8 400 ezer holdas területen 18 aratógép és 490 ember dolgozik. A tavalyi aratásból 130 000 névvelméter nádat lőt küldtek határainkonra.

PAPÍR FÉRFINGET rövidesen forgalomba svéd papírgyár. Az első mell rövid ujjas, kihajtott papír kú ing: reggel felveszik, este eldobják.

ÁLLAMI TÁMOGATÁSAL és a közegészségügyi alaphól pedagóguslakások építenek Vas megyében, ah az idén 30 pedagógus jut korszerű lakáshoz. Az akció tovább folytatják majd.

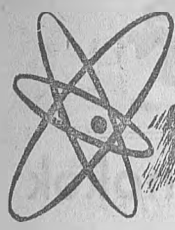
MEGKEZDÖDÖTT a 20 éves vasbeton tartópillérek emelése a székesfehérvári lyaudvaron, az új Diesel megdonyszn építkezésénél. „emelőkikák” naponta emelnek be a hatalmas kőmőköt.

AZ ÚJ, MECSEKALJÁ ÉPÜLŐ HÁZAK nyolcadik emeletét műteremtakosok képezik ki. A kerületben 15 képzőművésznek képzőmes berendezési művészketniát teremt a tanács.

AZ EGYESÜLT ARAB KÖLTÁRSASÁG, és az NDK művisei: Kairóban hosszútávú kereskedelmi és fizetési egyezményt írtak alá. A egyezmény előírásai szerint jelentősen bővül az ország árucere-forgalma.

47. Sógorok. 48. G. C. 49. Város Jugoszláviában. 50. A homok is ez. 51. S. M. 52. Garay János humoros költeménye, amelyből Kodály Zoltán világhírű dalgátéknak alakít. Hány János mintázta. 55. RTE. 57. Ismeretlen. 58. Jövészet. 61. Papírméret. 63. Mutató szócska. 65. Női név, becézve. 66. ERL. 67. Méreg. 68. Vettőgép, film is van ilyen. 71. Hamburg folyója német nevé. 72. Amerikai Egyesült Államok. 73. Kodály gyermekkarra írt műve. 75. XIII. századi velencei aranypénz. 76. Kodály mű, amelyről Szabolcsi Bence így nyilatkozott: „Mélyen megrázó, páratlanul eleven, zenében mintázott népdrama.” 77. Német filozófus.

FÜGGŐLEGES: 1. Tenorszólo- ra. énekkarra és zenekarra írt Kodály-mű. 2. Sakkjátékhoz hasonló játék. 3. Neves. 4. TOA. 5. Üres véka! 6. Egyforma betűk. 7. Régi súlymérték. 8. Van ezse. 9. Község Fejér megyében. 10. Földet művel. 11. Csapadék. névelővel. 12. Kötszeranyag 17. Jelző. 19. Hiány — ismert latin szóval. 21. Újból. 22. Női név, becézve. 23. Tagadózó. 26. Szerpe Mozart „Szóktetés a szerájból” című operájában. 27. Rövid. 28. U. L. 31. a budapesti „Magvető” is ez. 32. Régezteli munka. 34. Magyar író. 39. Okori nép tagla. 40. Uszt. 41. Tisztítószert. 43. A gyermekbuzulást elleni szer fel-találója. 44. Postadíj. 46. Csor-korra kötött szalag 47. Gabona-örlés terméke. 49. Antimon vegy-jele. 53. Rövidítés zenél művek előtt. 54. Esővel jár. 56. Dugonics András regénye. 59. Folyó. spar-nyul. 60. Férfinév. 62. Cipel. 63. Egyforma betűk. 64. költőle- sen milyen. 68. AAE. 69. 548 — római számmal. 70. Fal betűl — keverve. 71. EUK. 73. Módatá-rozó. 74. Egymást előző betűk. 75. Skálahang.

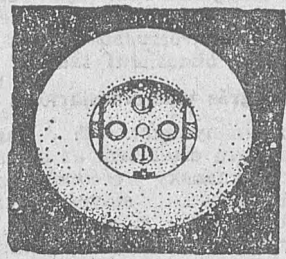
A TUDOMÁNY és a TECHNIKA világából

TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK + TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK +

Pneumatikus felületvizsgáló

A Német Tudományos Akadémia finommechanikai műszerkutató intézetében újfajta pneumatikus felületvizsgáló berendezést szerkesztettek. Az ötletes műszer kezelése rendkívül egyszerű, és közvetlenül alkalmazható azokban a műhelyekben, ahol gyors felületvizsgálatra van szükség. A fúvócső gumiból készült szájdarábját a vizsgálandó sík felületre vagy hengeres felületre szerelik, és feszmerőről olvassák le, hogy a felületmegmunkálás minősége, vagyis a felületi egyenetlenség mértéke megfelel-e az előírásoknak.

Biztonsági fali csatlakozó

Évről évre, újra meg újra számos baleset történik amiatt, hogy az őrizetlenül hagyott gyermekek piszkálják a fali villamos csatlakozókat, s fém tárgyakat (tűt, szegyet) a csatlakozóba dugva, gyakran halálos áramütés éri őket. A balesetek megelőzésére

hosszú idő óta kísérleteznek vele, hogy a fali csatlakozókat biztonsági szerkezettel felszereljék — ezek a szerkezetek azonban nem váltak be. A Német Szövetségi Köztársaságban most érdekes biztonsági fali csatlakozót hoztak forgalomba. A villásdugót kihúzza, rugós szerkezet lezárja a csatlakozó nyílásait, s külön-külön semmilyen módon nem lehet a zárólapokat felnyitni. De még két tüvel vagy szeggel sem lehet a csatlakozó nyílásába behatolni, a két zárólap ugyanis csak akkor nyílik fel, ha egyforma nyomás (a villásdugó két szára) éri őket.

Napenergia-hasznosító „szendvics”

A napsugárzás különböző energiájú fotonokat tartalmaz. Azok a félévezetőkészült napcellák, amelyek a napsugárzás energiáját közvetlenül villamossággá alakítják át, anyaguktól függően eddig csak bizonyos energiájú fotonok iránt voltak érzékenyek, ezért a napsugárzásnak csak töredék részét hasznosították. Szovjet fizikusok most újfajta, szendvics szerkezetű napcellákkal kísérleteznek. Az újfajta napcellák alsó elektródját germániummal vonják be, erre vékony szilíciumfilmet, legfeljebb pedig kadmiumtelligrid filmet visznek fel. A Nap 1,5 elektronvoltos sugarai a kadmiumtelligridrétegben, az 1,12 eV-os sugarak a szilíciumrétegben,

a többi sugárzás pedig a germániumrétegben nyelődik el, így kis helyen sokkal jobb hatásfokkal hasznosítható a napsugárzás. (Ismeretes, hogy a napcellákat napjainkban a mesterséges holdak energiáinak látására is felhasználják, így fontos technikai probléma a minél jobb hatásfokú, de kis helyigényű napcellák kifejlesztése.) Az elnyelt sugartól a napcella természetesen felhevül, a hő viszont rontja a napcella hatásfokát. Ezért a szovjet fizikusok most a félévezető-rétegekben felgyülemelő hőt elvezetik, s a napcellához kapcsolt hőelemmel a hőt is felhasználják villamosság gerjesztésére.

MÁGNESES GUMI

A gottwaldowi Vörös Október-gyárban hosszas kísérletezés után megkezdtek a mágneses gumi gyártását. A csehszlovák szabadalom alapján gyártott új anyag rendkívül nagy a jelentősége. Bármilyen formában előállítható, hajlítható, vágható és mágneses tulajdonságai a legjobb mágnesekével egyenértékűek. Egyebek között a hűtőszekrények, járművek, rádiók és televíziókészülékek gyártásában használható fel előnyösen. Készíthetők belőle olyan bútorzárak is, amelyek még 250 ezer ki- és becukás után sem sérülnek meg. A mágneses gumi minden eddigi mágneses anyagnál olcsóbb, s alkalmazásával nagy mennyiségű kobaltot, nikkelt és más nemes fémeket lehet megtakarítani.

TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK + TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK +

A TUDOMÁNY MŰHELYTITKAIBÓL

• Sterilizálással a legyek ellen

Szerte a világon immár évek óta kísérleteznek a betegségeket terjesztő legyek, paraziták sterilizálás útján való kikapcsolásával. Az Egyesült Államokban korábban gamma-sugarakkal sugározták be egy befogott légyfajta tizezreit, ezek a legyek azután olyan petéket raktak le, amelyek nem keltek ki — sajnos, azonban ez az eljárás túlságosan drágának bizonyult. Egy floridai kutatóintézetben most olyan vegyianyagot kísérleteztek ki, amely a jelek szerint hatásos és olcsó fegyver lesz a házi legyek (Musca domestica) ellen. A különleges vegyszert a kísérletek során tápanyagokba keverve, egy 45 cm oldalhosszúságú négyzetes rácsra szórták. A kísérletek kezdetén a rácsra 47 légy szállt le percenként, négy hét múltán azonban egyetlen legyet sem észleltek. Még nem sikerült tisztázni, de a kutatók feltételezik, hogy a vegyszer mindkét nembeli legyekre egyaránt hat, tehát a hímeket és a nőstényeket is sterilizálja, így nem hozhatnak létre utódokat, s a sok betegséget terjesztő legyek kipusztulnak. A kutatók most annak módszereit keresik, hogyan lehetne a vegyszert nagy területeken is alkalmazni.

• Megdőlt az Óceán-mélységi rekord

Az angol Cook kutatóhajó a Mindanao-árok déli végénél cirkálva a minap minden eddiginél nagyobb tergmélységet észlelt: visszahagos mérőműszere szerint az északi szélesség 6 fok 6 perc és a keleti hosszúság 127 fok 25 perc által meghatározott térségben a tenger altalaja 11516 méterre van a felszín alatt. A Mindanao-árok egyébként észak-déli irányban húzódik, hosszúsága mintegy 24, szélessége pedig mindössze 3—6 kilométer. Az új mérés szerint tehát a Csendes-óceán itt 481 méterrel mélyebb, mint a korábban legmélyebbnek tartott pontján, a mintegy 1350 kilométerrel keletebbre fekvő Mariana-árokban. Ismeretes, hogy Jacques

Piccard professzor Walsh tengerészhadnagy társaságában közel két évvel ezelőtt 10 912 méter mélységbe merült le Trieste nevű batiszkájjával — akkor azt hitték, hogy ez a legnagyobb tengermélység, ahová ember valaha lehatolhat. A jelentések szerint valószínűleg megkísérik, hogy a Trieste leszálljon a most felfedezett mélységbe, s üledék-mintákat gyűjtsön, továbbá fényképeket készítsen az óceán minden eddiginél mélyebben fekvő altalajáról.

• Rossz a szaglásunk!

Dr. Sumner angol orvos a minap érdekes kísérletet hajtott végre 200 kísérleti személyvel: betegekkel, orvosokkal, apolonókkal és diákokkal. A „szagláspróba” során a kísérleti személyeknek 13 üvegcset kellett megszagolniuk, hogy felismerjék az üvegek elhelyezett anyagok jellegzetes illatát. Tizenkét üvegek jellegzetes szagú anyagok (kávé, kámför, csokoládé, citromolaj stb.) voltak, a tizenharmadik üveg pedig ellenőrzésképpen teljesen üres volt. A kísérlet azzal a meglepő eredménnyel járt, hogy az emberi szaglás meglehetősen rossz. A 200 kísérleti személy között mindössze kettő akadt, aki valamennyi illatot azonosítani tudott, s átlagban a kísérleti személyek 50 százaléka nem ismerte fel a jellegzetes illatokat. Legtöbben (82 százalék) a kávé illatát ismerték fel, de az eukaliptusz illatát például a kísérleti személyeknek csupán 5 százaléka ismerte fel.

• Szemvizsgálat fluoreszkáló festékekkel

A szemretina ereinek állapotából fontos következtetéseket lehet levonni a szem és egyben az egész emberi szervezet egyes betegségeire vonatkozóan is. Londoni orvosok a közelmúltban érdekes új vizsgálati eljárást dolgoztak ki a retina ereinek tanulmányozására. A vizsgálat során fluoreszkáló anyagot fecskendeztek be a beteg szervezetébe. A beteg kari vénáján át vékony

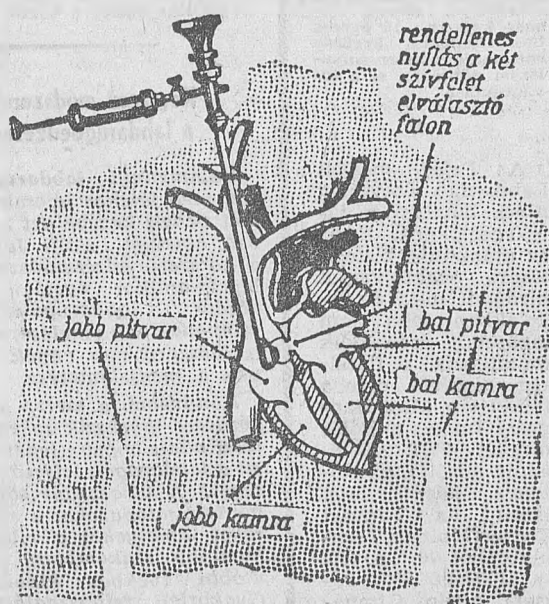
polietilén csövecskét vezetnek be, s ezt egészen a beteg szívének közelébe tolják fel, majd meghatározott időközökben befecskendezik a fluoreszkáló anyagot, amely a beteg vérkeringésébe kerülve áthalad a retina erein is. Eközben a beteg szeméhez különböző szűrőkkel ellátott fényképezőgépet illesztenek, s sorozatos felvételeket készítenek a retináról. A fluoreszkáló anyag nyomot hagy a felvételeken, ezen a módon tehát jól megfigyelhető a retina ereinek vérkeringése, felfedezhető az erek esetleges sérülése, sőt, megmérhető az egyes erekben áthaladó vérmennyiség is. Az új módszer a szakértők szerint rendkívül jelentős, mert a kisebb fluoreszkáló anyag a retina ereinek lassabb keringéséből — következtetni lehet egyes szívbetegségekre, billentyűhibákra, születési rendellenességekre. A retina-ereknek így módon kimutatott sérülések a magas vérnyomásban és cukorbetegségben szenvedők esetében minden más klinikai tünet jelentkezése előtt figyelmeztethetnek a beteg állapotának rosszabbra fordulására. A fluoreszcens vizsgálatok egyébként lehetővé teszik a szemretina minden eddiginél behatóbb, működés közbeni megfigyelését.

• Fecskendősterilizálás besugárással

Orvosi statisztikák szerint Angliában évenként mintegy 300 millió esetben kezelnek injekciózással betegeket. Bár a fertőtlenítési módszerek egyre fejlődnek, még ma is sok az injekciós fecskendő útján átvitt fertőzés, s ez arra mutat, hogy a sterilizációs technika még korántsem tökéletes. A fertőzések megelőzésére Angliában nemrégiben üzembe helyezték az első fecskendősterilizáló nagyüzemet, melynek kapacitása évi 12 millió műanyagfecskendő. A sterilizáló berendezés a legkorszerűbb eljárással: besugárással csirátlanítással dolgozik. A sugárforrás kobalt-60. Az alakjuk miatt „ceruzának” nevezett kobalttrudakat rozsdamentes acélsövegekben helyezik el. A fecskendők szállítószalagon érkeznek a sugárkamrába.

TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK + TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK +

PILLANTÁS AZ ÉLŐ SZÍVBE

hol van rendellenes nyílás a szív két fele között, s mekkora ez a hasadék — ezzel csökkenthetné a műtét kockázatát és idejét. Csakohogy az effajta szívhibák pontos elhelyezkedéséről az eddigi diagnosztikai módszerek (EKG, röntgen) nem nyújtanak alapos felvilágosítást, s erre csak akkor nyílna mód, ha bepillantathánk az emberi szív belsejébe.

„PERISZKÓP” A SZÍVBEN. A legújabb jelentések arról számolnak be, hogy mindez a jövőben egyáltalán nem lesz lehetetlen. Dr. Eric Carlens és dr. Torsten Silander svéd orvosok ugyanis olyan vizsgálműszert szerkesztettek, amellyel működés közben tanulmányozható a dobogó emberi szív belseje. Kardioszkópnak nevezett műszerük lényegében olyan, mint egy periszkóp. Két, 30 cm hosszúságú acélsövből áll, a külső cső átmérője 7 milliméter. E csövecské egyik végén kicsiny, ovális nyílás van, másik végén pedig szemlencse, villamos csatlakozás, s oldalról injekciós fecskendő kapcsolódik hozzá. Az egész műszert kábel köti össze a vizsgáló orvos zseb-

ben elhelyezett zseblámpa-elemmel. A kettős cső belsejében — a külső cső ovális nyílása alatt — parányi prizmat, ennek oldalára objektívet és egy zseblámpázott helyeznek el. A műszerelem összeszerelésekor a prizmat és az izzólámpácskát 3 cm hosszúságú vékony gumihólyagba bújtatják.

Persze, a kardioszkópot csak kisebb műtéttel lehet bevezetni a beteg szívébe. A páciens tehát elkábítják, s pontosan 5 mm hosszúságú vágást ejtenek jobboldali nyaki vénáján, majd a vékony acélsövet bevezetik a vénába, s ezen át óvatosan betolják a dobogó szív jobb pitvarába.

VIZSGÁLAT A GUMIHÓLYAGON ÁT. Kézenfekvő a gondolat, hogy ezen a módon még semmi sem lehetne látni a szívben, hiszen az áramló vér eltakarná a szívfalat a vizsgáló orvos szemé elől. Ezért van tehát szükség a műszer gumihólyagjára. Fecskendőn át steril konyhasóoldatot fecskendeznek az acélsövebe — erre a gumihólyag felfújódik, akárcsak a léggömb a befújott levegőtől. Ha 12 köbcent-

timéter oldatot juttatnak az áttetsző gumihólyagba, átmérője 2 centiméterre növekszik, így közvetlenül hozzáférhető a szív kívánt részéhez, s a szívfelet négyzetcentiméterrel négyzetcentiméterre közvetlenül megvizsgálható. A sóoldat semmiféle károsodást nem okozhat a szívben, amelynek belseje a műszer izzócskájával meg is világozható. Sőt, ha széndioxidot vezetnek a gumihólyagba, ez kevesebb fényt is nyelne el. De még a sóoldattal telített gumihólyag segítségével is úgy szemügyre vehető a szív belseje, akár szabadszemmel vizsgálná az orvos a feltárt szívet.

Egyelőre csak a jobb pitvart lehet vizsgálni az új műszerrel, a bal szívfél vizsgálata még nehézségekbe ütközik. De már dolgoznak olyan kardioszkóp kifejlesztésén, amely a szív jobb pitvarán keresztül a bal szívfele is bevezethető — ez a műszer azután minden titkot elárul majd a működő szív belsejéről. Orvosi szakkörökben nagy érdeklődéssel fogadták a két svéd orvos új szívvizsgáló műszerét.

Az űrhajózás és a sugárveszély

Amikor az első mesterséges holdak néhány évvel ezelőtt felfedezték, hogy a Földet nagy kiterjedésű és gyilkos erejű sugárzó zóna veszi körül, az űrhajózás szakértői azonnal rádöbbentek, hogy újabb, nem várt akadály toronyosult a világűr megostromlása elé. Persze, korábban is számoltak vele, hogy a földi légkör felfogó „ernyőjén” kívül, az űrhajóst meg kell majd védeni a világűrben akadálytalanul ható sugárzások káros hatásától, de ezeknek a sugárzásoknak a természetét, erősségét még nem ismerték. Nem tudták azt sem, hogyan viseli majd el az űrhajós a tartós súlytalanság állapotát, hogyan hat majd szervezetére az űrhajózás.

Az újabb és újabb mesterséges égitestek azután mind részletesebben felderítették a sugárzó kiterjedését és a földi légkörön kívül ható más sugárzások erősségét; egereknak, patkányoknak, kutyáknak és más élőlényeknek a Föld körüli pályára juttatásával mind behatóbban tanulmányozták az űrhajózás élet-tani hatásait, majd megkezdődött az ember diadalmas űrrepülése. S legutóbb a világhírű szovjet „ürírek”: Nyikolajev és Popovics már négy napot töltöttek az űrben. Főként a szovjet tudomány cellulóz kutató programjának eredményeként ma már részletes adatok alapján számot lehet vetni vele: milyen veszélyek fenyegetnek az űrhajósra az űrben, s vannak-e eszközeink az ellenük való védekezésre.

Ma már teljességgel bizonyos, hogy az űrhajósra háromféle sugárzás hat majd az űrben: az elsődleges kozmikus sugárzás (ez főként protonokból áll), a sugáróvezet sugárzása (a belső sugárzó zóna protonokból és elektronokból, a külső pedig elektronokból áll), továbbá a napkitörésekből származó részecskék. Az elsődleges kozmikus sugárzás a megfigyelések szerint káros következmények nélkül elviselhető, annál nagyobb veszélyt jelent a sugárzó zóna az űrhajósra. A belső sugárzó zóna káros hatása elleni védekezés meglehetősen bonyolult, egy azonban bizonyos: az űrhajónak a lehető leggyorsabban át kell törnie ezt a zónát. A külső sugárzó zóna sugárzása ellen a mérés szerint nem is túlságosan nagy súlyú árnyékolással megvédhető az űrhajós. A legnagyobb veszélyt a napkitörésekből származó, roppant nagy energiájú részecskék jelentik az űrhajósra — ellenük pillanatnyilag nincs védekezés. A szovjet kutatók most annak lehetőségét vizsgálják, hogyan lehetne a napkitörések előrejelzését megoldani. A jelek szerint esetleg sikerül majd a nagyobb kitörések előtt három nappal a közelgő kitörést előrejelezni, s így az űrhajóst biztonságba helyezni. Mindenestre, ma már teljesen kézenfekvő, hogy az űrutazásokat — például az első holdutazást — legelőszőrűbb a legkisebb naptevékenység idején lebonyolítani. A szimpozionon elhangzott bejelentés szerint a szovjet kutatók az 1963—1964. évet tartanak a legalkalmasabbnak az első holdutazásra — ebben az időszakban ugyanis a naptevékenység a minimumra esik.

A szovjet kutatók egyébként behatóan vizsgálják annak lehetőségét is, miként lehetne a sugárzás káros hatásait vegyszerekkel csökkenteni. Az állatkísérletek során a szerotonin és a ciszteamin megvédte az egereket a röntgen- és a gamma-sugarak káros hatásától, most azt vizsgálják, ugyanígy-e hasonló védelmet az emberek számára is.

Kéves embernek adatik meg az a nagy élmény, hogy működés közben pillantást vehet a lüktető emberi szív belsejébe. Csak a nagy gyakorlatú szívsebészek előtt tárul fel műtét közben az emberi test motorjának, a szívnek a belseje, jóllehet, ilyenkor a korszerű szív-tüdő gépek segítségével kikapcsolják a szívet, hogy a sebészek a vértelen, nyugodt, nem lüktető szív belsejében végezhesék el a műtétet.

Ezekkel a műtétekkel az orvosok olyan veleszületett szívhibákat szüntetnek meg, amelyek állandó téltlenségre kárhoztatják a betegeket, s sok szenvedést okoznak nekik — a műtét tehát a szó valóságos értelmében visszaadja a beteget az életnek. Éppen a bonyolult sebészi beavatkozást végző orvos munkáját könnyítené meg, ha operáció előtt pontosan behatárolhatná a vele született szívhiba helyét, például

TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK + TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK + TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK + TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK + TECHNIKAI ÉRDEKESSEGEK +

Világhírű A SZÓ sportolóké

Az ADN, a Német Demokratikus Köztársaság hírgyőzősége, az év végén három kérdésre kért választ világhírű sportolóktól.

1. Mit kívánnak maguknak 1963-ban, az olimpiát megelőző évben a sportban és a magánéletben?

VALERIJ BRUMEL, a magasugrás világcústartója:
1. Leghőbb kívánságom: „még magasabbra”. Mindent elkövetek, hogy jövőre túlszárnyaljam a mostani világbajnokot is. Különösen a Szovjetunió népeinek spartakiádján és a hagyományos Szovjetunió-Egyesült Államok találkozóknak szeretnék eredményesen szerepelni. Remélem, hogy sikeresen befejezem tanulmányaimat.

INGRID KRÄMER, műugró olimpiai bajnok, lipcei Európa-bajnok:

1. Pillanatnyilag térdserüléssel bajlódom s azt szeretném, ha jövőre ilyesmi nem akadályozna a versenyzésben. Egy lépéssel közelebb szeretnék kerülni tanulmányaim befejezéséhez. 2. Honfitársaim vegyes váltóban elért világrekordját tartom az év eseményének. Kíváncsi vagyok arra, hogy a jövőre megvalósul-e a csodálatos teljesítés. 3. A NOB döntése minden sportoló érdeke, hiszen annál szebb, mint baráti, békés légkörben versengeni.

PENTTI NIKULA, a rúdugrás világrekordere:

1. Mint sportoló elsősorban jó egészséget kívánok és azt, hogy meg tudjam javítani tréninglehetőségeimet. A privát életben nem bánom, maradhat minden úgy, ahogy eddig volt.

SVEN JOHANSSON, világhírű svéd jégkorongjátékos:

1. Még jobb eredményeket várok válogatottunktól, továbbmenő esetleg olimpiai bajnokságot Innsbruckban. Magamnak előrehaladást munkámban, és mindenképp legyőzöttségem, hogy a béke fennmaradjon. 2. Nagy örömmel töltött el ben-

JOZEF MASOPOUST, az év legjobb európai labdarúgója:

1. Olyan formát kívánok, mint amilyenben a világbajnokságon szerepeltem, vagy még jobbat. Jövőre szeretnék családom körében többet tartózkodni. Sokkal több időt szentelni 7 éves fiamnak és 3 éves leányomnak. 2. Büszke vagyok arra a New York-i

2. Az 1962. év melyik sportteljesítményét értékelik legmagasabb fokon?

3. Mi a véleményük a NOB döntéséről, hogy világválogatottakat csak olyan országok rendezhetnek, amelyek minden résztvevő rajtjához állását biztosítani tudják?

2. Nagyon nagyra értékelem az amerikai Schemansky eredményét a budapesti súlyemelő-világbajnokság nehézsúlyú számban, amikor honfitársamnak, Jurij Vlaszovnak, a világ legerősebb emberének nagyon-nagyon meg kellett azért küzdeni, hogy megtarthassa előkelő helyét. 3. A NOB-döntése teljesen igazságos.

2. Nagyra értékelem 494 cm-es világrekordomat, hiszen már csak 6 cm hiányzik az 5 méterhez. 3. Teljesen azonos véleményen vagyok a NOB tagjaival.

nünket az amerikai földön kivívott világbajnoki cím, még akkor is, ha a Szovjetunió és Csehszlovákia hiányzott a versenyről. 3. Természetesen egyetértünk a NOB döntésével, hiszen világválogatottak csak úgy ér valamit, ha azon mindenki részt vehet.

sajtóvéleményre, amelyet amerikai tartózkodásunk során olvastam. Az egyik cikkíró azt jegyezte meg, hogy a szocialista tábor két sportnagygúja Brumel és a Dukla labdarúgócsapat, 3. A NOB döntése teljesen megfelel az olimpia szellemének.

Tizennyolc mérkőzést játszottak eddig a Nemzetek Kupájáért

Az európai labdarúgó-válogatottak részére írták ki másodszor is a Nemzetek Kupáját. A küzdelem sorozatra 29 ország nevezett. Az első forduló párosításának sorsolásakor úgy döntöttek, hogy az első kiírás győztese, a Szovjetunió válogatottja, továbbá a kiemelt Luxemburg és Ausztria csapata játékok nélkül juthat a legjobb 16 csapat közé.

A szabályok értelmében az első forduló oda-vissza mérkőzéseit 1963. október 31-ig, majd a negyedöntőt 1964. május 31-ig.

Az első forduló lejátszott mérkőzéseit és a visszavágók időpontjait:
Dánia—Málta 6:1, 3:1; Írország—Ízland 4:2, 1:1; NDK—Csehszlovákia 2:1, 1963. III. hó; Olaszország—Törökország 6:0, 1963. III. 27; Bulgária—Portugália 3:1, 1:3 (harmadik mérkőzést kell játszani); Spanyolország—Románia 6:0, 1:3; Anglia—Franciaország 1:1, 1963. II. 27; Svédország—Norvégia 2:0, 1:1; Jugoszlávia—Belgium 3:2, 1963. III. 31; Magyarország—Wales 3:1, 1963. III. 20; Észak-Írország—Lengyelország 2:0, 2:0; Hollandia—Svájc 3:1, 1963. III. 31.

Továbbjutott már: Szovjetunió (védő), Luxemburg és Ausztria (kiemelt csapatok), Albánia (ellenfele, Görögország visszalépett), Dánia, Írország, Spanyolország, Svédország, Észak-Írország.

Labdarúgásban őszi első a Bp. Honvéd

Tichy Lajos az őszi „gólkirály”

A labdarúgó-bajnokság utolsó őszi mérkőzésén az volt a tét, hogy a Bp. Honvéd — a Tatabánya ellenében — megszerzi-e az őszi első helyet, s ez sikerült is az utóbbi hetekben jó formába lendült játékosoknak.

Minusz hatfokos hidegben játszott a két csapat „elkésztett mérkőzését”, amelynek eredetileg Tatabánya lett volna a színhelye. A pályaválasztó jogot azonban felcserélték, s így Kispesten került sor az összecsapásra, nyolcezer néző előtt. A fagyos pályán a Honvéd rögtön támadott, a Tatabánya pedig védekezett. Már az első félidőben is sok lövés szállt a kapura, de Gelei bravúrosan védett. A szünet után az 54. percben a balösszekötő Tuschinger, majd nyolc perc múlva Nógrádi szerzett gólt, s így már 2:0 volt az eredmény a Honvéd javára. Később a tatabányaiak Rapai révén javítottak volna, de a középcsatár nagyon jó helyzetben hibázott. Ezután ismét a Honvéd került felül és a 84. percben Tichy, az őszi „gólkirály” állította be a 3:0 arányú végeredményt. A Bp. Honvéd győzel-

mével a bajnoki táblázat első helyére került, s mint őszi bajnok kezdheti majd a tavaszi szezont.

Az őszi labdarúgóidény ezzel véget ért — legalábbis itthon. A futballban február közepéig szünet következik.

Az őszi eredmény

1. Bp. Honvéd	13	8	3	2	35:17	19
2. Ú. Dózsa	13	6	6	1	31:13	18
3. MTK	13	6	5	2	19:19	17
4. Szeged	13	6	4	3	10:11	16
5. Győr	13	6	3	4	18:15	15
6. Ferencváros	13	4	4	4	21:18	14
7. Vasas	13	4	5	4	18:16	13
8. Dorog	13	4	5	4	19:17	13
9. Tatabánya	13	4	4	5	15:16	12
10. Debrecen	13	2	8	3	13:18	12
11. Komló	13	2	7	4	15:19	11
12. Pécs	13	2	6	5	10:18	10
13. Salgótarján	13	3	3	7	12:18	9
14. Szombathely	13	1	11	1	9:31	3

Az NDK elfogadta a NOB javaslatát

Az ADN berlini jelentése szerint a Német Demokratikus Köztársaság olimpiai bizottsága elfogadta a NOB javaslatát, hogy az 1964-es olimpiai játékokon két német csapat vegyen részt.

Frankfurt, továbbá a bolgárok javaslata alapján Bécs és Prága jöhet szóba. Erdemes megemlíteni, hogy Franciaország és Anglia labdarúgó-szövetségei máris megállapodtak abban, hogy a februári párizsi visszavágó után (az első mérkőzés 1:1 volt) nem játszanak harmadik mérkőzést, hanem először kétszer 15 perces hosszabbításra kerülne sor, majd esetleg sorsolással döntenék el a továbbjutást.

A Fejér megyei Labdarúgó Szövetség

nincs bővíteni a játéktevékenységét. Ezért az utánpótlás biztosítására tanfolyamot hirdetett meg. Az iskolákban soha nem tapasztalt érdeklődés mutatkozik a fiatalok részéről erre a felhívásra. Mint Hangyási Imre, a Fejér megyei TST főelőadója közölte, az előzetes jelentések szerint a Ságvári Endre Gépipari Technikumból 70, a 320. sz. MTH-ből 60, a József Attila Gimnáziumból pedig 40, összesen tehát a három iskolából 170 (!) tanuló szándékozik elvégezni a labdarúgó játéktevéteit tanfolyamot. Ha a tanfolyam is olyan sikeresen zárul, mint amilyen eredményesnek bizonyult annak népszerűsítése, akkor Fejér megyében hosszú időre biztosíthatják a játéktevéteit utánpótlást.

Olimpiai bajnokok emlékoszlopai

Már közel egy hónapja kihaltak a Népstadion lelátói. A zöld gyepszőnyeg azóta vékony hóréteg borítja, a szabdában alig-alig látni embert. Az irodákban viszont annál nagyobb a sűrűség. Már az 1963-as versenydényre készülnek.

A tervekről, elképzelésekről, s a jelenlegi munkálatokról Németh Imre főigazgatónál érdeklődtünk. Mindenekelőtt a Kisstadionban február elején sorra kerülő műkorcsolyázó EB előkészületeiről kértünk felvilágosítást.

A kisebb átalakítási, felújítási munkálatok már befejeződtek — változta Németh Imre. — A létesítmény felkészülten várja Európa legjobb műkorcsolyázóit és jégtáncosait.

— S mi újság a Népstadionban?

— Az Ifjúság útján levő kerítést és bejáratokat már az ősszel lebontottuk, s ezek a dromoszok mögé kerültek.

A főigazgató ezután egy érdekesség, s a magyar sport legjobbjainak méltó emléket állító elképzelésről, azaz már a

Darussefaka—Bp. Honvéd

80:73 (37:32)

Fordítva történt, mint ahogy várták. A Bp. Honvéd—Darussefaka kosárlabda Európa Kupa visszavágón, a Sportsarnokban, az iztambuli 33 pontos előny után, mindenki a magyar bajnok könnyű győzelmére számított. A papírforma azonban ezúttal nem vált be.

A mérkőzésen a török kosárlabdázók szereztek az első kosarat, és 12:12-ig együtt haladtak a magyar válogatottnak is beillő Simon, Greminger, Judik, Temesvári, Czinkán összeállítású Honvéd-ötös.

Sőt, Simon már három, Judik két személyi hibát is vétett. Cserék után végre Gremingerék elhúztak 18:12-re, de ekkor a törökök egymás után 13 pontot értek el, míg a Honvéd egyetlenegy sem. Az első félidő végére a Darussefaka 37:32-re vezetett. S ha a mintegy tucat büntetőt a vendégek jobban kihasználják, még több pontot ledolgozhattak volna hátrányukból.

A szünet után sorra kimaradtak a Honvéd helyzetei, s a magyar csapat csak a mérkőzés befejezése előtt hat és fél perccel egyenlített (61:61). A hajrában ismét a török együt-

Korszerű módszerek a labdarúgóedzésen

Valamennyi labdarúgóedző, sőt, még játékos is csak örömmel veheti kezébe azt a könyvet, amelyet Pálfi János írt a korszerű edzés módszerekről. Most, amikor égetően fontos kérdés a labdarúgó-sportunk színvonalának emelése, nagyon is időszerű volt ennek a műnek a megjelentetése.

Könyvében a szerző arra a kérdésre igyekszik sokrétű választ adni: hogyan lehet fokozni a labdarúgók teljesítőképességét? A válaszadás során ismerteti mindazokat a módszereket, amelyeket a világ legkiválóbb szakemberei a legutóbbi években kidolgoztak. Gyakorlati felhasználásra alkalmas példákon mutatja be az angol, a brazil, a szovjet labdarúgók tréningjein alkalmazott módszereket. Külön fejezet szól az egyéni képzés módszereiről és a magyar sajátosságokhoz alakított szakaszos módszer kikísérletezéséről. A szerző azonban azt is leszögezi, hogy a legjobb módszerek, s a szakvezetők leg gondosabb oktató-nevelő munkája nem sokat ér, ha a játékosok nem tesznek meg mindent a teljesítőképesség szintjének emeléséért.

közeli jövőben megvalósított tervről számolt be. A Népstadion főépülete előtti oszlokat működtetésre vonják. Ezt a munkát egyébként elmúlt napokban már elkezdték. Az egyes oszlopok egy-egy olimpiának állított emléket, s ezekre rávéstek egyes olimpiákon aranyérmeyert magyar sportolók ne-

— Ugy érzem, ezzel a gon szinte egyedülálló megkezeléssel méltó ajándékunk a még élő olimpiai bajnokainknak, s méltó emléke állítottunk a már elhunytaknak.

A szép és édesek elképzelés már javában a megvalósítás útján halad, s az legkésőbb 1963-as év végéig teljes egészében el is készül.

— Tavasszal, mikor megnyitják a Népstadion? — tettük fel utolsó kérdést.

— A nyitási időpontot nem tudjuk. Várjuk, hogy készüljön a bajnokság tavaszi idényének sorsolása, s közölni utána kidolgozzuk a csapatok képviselőivel a programot. Remélhetőleg ez a program ideinél is gazdagabb lesz.

tes szerzett előnyt (72:67). Honvéd már csak szépen tudott, s meglepetésre, a találkozó a törökök 80:73 arányú győzelmével ért véget.

A Bp. Honvéd — a vereség ellenére is — a két mérkőzés összesítése alapján 1580 ponttaránnyal bejutott a török 16 csapata közé, és legközelebb a Sportsarnokban a román bajnok Steaua csapatával mérkőzik.

1962 legjobb sportolói

A Reuter angol hírgyűjtő sportújságírók szavazatai alapján összeállította 1962 legjobb férfi női sportolóinak sorrendjét.

Férftak: 1. Peter Snell (Ausztrália) atléta, 2. Murray Rose (Ausztrália) úszó, 3. Pjotr Holodnyikov (Szovjetunió) atléta, 4. Brian Storer (Nagy-Britannia) atléta, 5. Valerij Brumel (Szovjetunió) atléta, 6. Pentti Nikula (Finnország) atléta.

Nők: 1. Dawn Fraser (Ausztrália) úszó, 2. Anita Lonsbrough (Nagy-Britannia) úszó, 3. Tamara Press (Szovjetunió) atléta, 4. Valma Rudolph (Egyesült Államok) atléta, 5. Balázs Jolán (Románia) atléta, 6. Dorothy Hyman (Nagy-Britannia) atléta.

2000 kézilabdászakosztály

Az utóbbi időben igen vendetesen fejlődik hazánk kézilabdasporthoz. Ezt bizonyítja, hogy ma már 2000 szakosztályban 36 800 igazolt versenyző tartanak nyilván, s ezer szurkoló látogatja a mérkőzéseket. A szövetség vezetői ebben az esztendőben sa eredményeket értek el a játékos- és edzőképzésben. Sajnálatos viszont, hogy mennyiséggel nem felel meg az egyenes arányban a minőség, s a legjobbjaink nem szerepelnek kellő sikerrel a világválogatásokban, nemzetközi találkozókon. A minőségi szint emelése érdekében igyekeznek a szövetségi és bajnoki rendezők kiírják újból az MNK-t, így kezeik növelni az edzések számát, fokozni a fizikai felkészítést, s új játéktílust kialakítani.

Heti HÍRADÓ
(SAJTÓSZEMLE)
Szerkesztő:
szervező bizottság
Kiadja:
Belügyminisztérium
Országos Parancsnoksága
Budapest VI., Lendvay utca
14-16
Szikra Lapnyomda

INNEN-ONNAN — ERRÓL-ARRÓL

„A szovjet ökölvívó-sport változatlanul magas színvonalat képvisel, és legjobbjai a jövő évi moszkvai Európa-bajnokság nagy esélyesei” — állapítja meg a DPA nyugat-német hírgyőzősége a Kölnben megtartott Szovjetunió—NSZK mérkőzés után. A szovjet csapat 7000 néző előtt 14:6 arányban győzött.

Negyven ország jelentkezett már az asztalitenisz-világbajnokságra, amelyet az idén április 5 és 14 között rendeznek meg Prágában. Minthogy a végleges nevezési zárlat időpontja február 1, a szervező bizottság még további jelentkezőkre számít.

Magyarország a tervek szerint, hat férfi- és öt női játékosal képviselteti magát a versenyen.

Botvinnik és Petroszjan sakkvilágbajnoki páros mérkőzése március 23-án kezdődik Moszkvában. A vezető bíró a svéd Stahlberg nemzetközi nagymester lesz, aki-

nek a múltból már nagy gyakorlata van. A nemzetközi szövetség új szabálya szerint a páros mérkőzések nem lesz visszavágója, Botvinniknek viszont a döntetlen is elég ahhoz, hogy megvédje világbajnoki címét.

Rövidesen megtörténik az olimpiai labdarúgó-tornára benevezett csapatok mérkőzéseinek sorsolása. E találkozóknak lebonyolításának határideje 1964. június 30. A legjobb 16 csapat ugyanez év október 11 és 23 között mérkőzik az olimpiai bajnoki címért.

„A reménység serlegéért” labdarúgó-tornát írnak ki 10—18 éves fiatalok számára a Szovjetunióban. Ez évben a szovjet labdarúgó-bajnokság április 7-én kezdődik, és ezzel egy időben megrendezik a küzdelmeket a szovjet labdarúgó-kupáért is.

Január második felében lesz Brémában a szokásos nemzetközi fedett-

portot Sándor Károlyról, részletes ismertetést a Moszkvai Spartakról, a Szovjetunió új labdarúgó-bajnokságáról és az NB I-es csapatok közül most az MTK-t mutatja be.

Előreláthatólag London lesz a színhely február 6-án Papp László újabb ökölvívó-mérkőzésének. Ezen az összecsapáson a legutóbb k. o.-győzelmet elért angol Aldridge próbálja előidézni a hivatalos közép-súlyú Európa-bajnoki címet Papptól.

Kedv nélkül játszottak legutóbb az olasz Torino labdarúgó-csapat játékosai. Ennek két következménye lett: egyrészt 4:0 arányú vereséget szenvedtek a Fiorentinától, másrészt — s ez még súlyosabb — a Torino vezetősége a jövődelem 50 százalékát megvonta a játékosoktól. Csupán két labdarúgó úszta meg a büntetést: a kapus Vieri és Hitchens, akik mindent elkövettek a vereség elkerüléséért.

Hét perccel a mérkőzés vége előtt a portugálok még 3:0 arányban vezettek, de aztán a bolgárok rugtak egy gólt, s így a szófial és a lisszaboni, egyaránt 3:1-es eredmények után harmadik mérkőzésre van szükség a két válogatott között. Ez dönti majd el, melyikük jut tovább a Nemzetek Kupájáért vívott küzdelem sorozatban. A mérkőzés színhelyül Brüsszel, Amszterdam, Milánó,